

مرقوس روایت اتمش ائنجئل

موقدمه

او زامان کی، عئسا شهردن شهره، کندن کنده گزئب جوربه جور ناخوشلوق و دردلر النده اسئر اولان آداملارا شفا ورئردی، مرقوس جاوانلیق یاشلارینا تزه یتئشئردی. لاکئن چوخ زمان چکمه دی کی، عئسانین مشهور شاگئردی پطروسلا تانیش اولوب، اونونلا برابر ائنجئلئن خوش خبرئنی یایماق ائشنه مشغول اولدو. مرقوس، موقدس روحون ائلهامی آلتیندا، عئسانین حیات حکایتئنی بو ائنجئلده جانلی بئر شکئلده بیان ادئر. بو کتتاب عئسانین ائنسانلارا اورک یاندیردیغیندان دانشیر و اونلارین خئدمتئنده اله چالیشیر کی، یمک یمه یه بله وخت تاپمیر. و نهایت گوناھ یوکونون آلتیندا اولان بو ائنسانلار اوچون جانینی فدا ادئر و اونلارا حقیقی آزادلیغی هدئیته ورئر.

کتتاین مضمونو:

- خوش خبرئن باشلانیشی ۱:۱-۱۳
- عئسانین جئللده اتدئنی خئدمتی ۱:۱۴-۹:۵۰
- جئللدن اورشلئمه ۱:۱۰-۵۲
- عئسانین اورشلئمه کی آخیر گونلری ۱:۱۱-۱۵:۴۷
- عئسانین دئرئلمه سی ۱:۱۶-۸
- دئرئلمش ربئن گؤرونمه سی و گؤیه قالدیریلما سی ۹:۱۶-۲۰

تعمد ورن یحیا

(متا ۱:۳-۱۲، لوقا ۱:۳-۱۸، یوحنا ۱۹:۱-۲۸)

تارینین اوغلو عئسا مسحن خوش خبرن باشلاشی. ^۱ اشعیا پیغمبرن کتاپیندا یازیلیب: «باخ، من سنن قاباغیندا اؤز الجئمی گؤندرئم کی،

سنن یولونو حاضیرلا سین.*

^۳ چۆلدۀ بئرنن سسی نندا ادئر:

رئن یولونو حاضیرلا سین.

اونون یوللارینی دوز ادئن.*

^۴ و یحیا بلهجه ظهور اتدی و چۆلدۀ انسانلاری تعمد ورن، گوناھلارین باغیشلانماسی اوچون تۆیه تعمدنی وعظ ادئردی. ^۵ اورشلئملی لر و بوتون یهودئیۀ وئلائتندۀ یاشایانلار، اونون یانینا گلئردئر و گوناھلارینا اعتراف ادئب، اوردون چاییندا اوندان تعمد آلیردیلا. ^۶ یحیا دۆه توکوندن پالتار گئئب، دردن بلنه قاییش باغلامیشدی و چیرتکۀ و چۆل بالی بیئردی. ^۷ او وعظ ادئب دئردی: «مندن سونرا مندن داها قووتلی اولان گلئر کی، من آیلئب اونون آیاق قابینین باغینی دا آچماغا بله لایئق دئلم. ^۸ من سئزی سو ائله تعمد ورنئم، اما او سئزی موقدس روحلا تعمد وره جک.»

شکلندۀ اونون اوستونه اندئینی گۆردو. ^{۱۱} و گۆیدن بئر سس گلدی: «سن منم سودئیم اوغلو مسان. سندن راضی یام!»

^{۱۲} اله او آندا موقدس روح عئسانی چۆله آپاردی، ^{۱۳} و او، قیرخ گون اورادا قالیب شیطان طرفئندن وسوسۀ اولونورد. عئسا اورادا وحشی حیوانلارلا قالدیدی و ملکلر ده اونا خئدمت ادئرئر.

^{۱۴} یحیانین توتولماسیندان سونرا، عئسا جلئله گلدی و تارینین خوش خبرنی وعظ ادئب دئردی: ^{۱۵} «واخت تامام اولور. تارینین پادشاهلیغی یاخینلاشیب. تۆبه ادئن و خوش خبرۀ ائنانین.»

^{۱۶} عئسا جلئل دهنزنن قیراغیندان کچن واخت، شمعون و قارداشی آندریاسی گۆردو. اونلار دهنزه تور آتیردیلا، چونکی بالیق اووچوسو اندئر. ^{۱۷} و اونلار ددی: «منم دالیمجا گلئن. من سئزی انسانلار اووچوسو ادهرم.» ^{۱۸} اونلار دا او آندا تورلارینی بوراخیب، اونون دالینجا گتئر. ^{۱۹} اورادان بئر آز اثره لی گتئدکده عئسا زبیدی اوغلو یعقوب و قارداشی یوحنا نی گۆردو. اونلار قایبقدا اوتورموشدولار و تورلارینی تعمر ادئرئر. ^{۲۰} عئسا اله او ساعاتدا اونلاری دعوت ادی. اونلار دا آتالاری زبیدی اشچئرله قایبقدا قویوب، اونون دالینجا گتئر.

دلی بئر کشئنن شفا سی

(متا ۸:۱۴-۱۷، لوقا ۴:۳۱-۴۴)

^{۲۱} اونلار کفرناحوما گلئر. سبت گونو یتئشندۀ عئسا کئنه سیه گئرئب تعلئم ورمه یه باشلادی. ^{۲۲} اونون تعلئمندن هامی حیران قالمیشدی، چونکی اونلار دئن عالئمیری کئمی یوخ، ائقتئدار صاحبی کئمی تعلئم ورنردی.

عئسانین وسوسۀ اولونماسی

(متا ۳:۱۳-۲۲، لوقا ۴:۲۱-۲۲)

(۱۱-۱:۵، ۱۵-۱:۴)

^۹ او گونلرده، عئسا جلئلن ناصره شهرئندن گلئب، اوردون چاییندا یحیادان تعمد آلدی. ^{۱۰} و سودان چبخار-چیمخاز گۆیون یاریلدیغینی و روحون گۆیرچئن

اونو آختارماغا چيخيديلار و اونو تاييب ددنلر: ۳۷ «هامی سنی آختاریر.» ۳۸ عئسا اونلارا ددی: «گلئن آیری یرلره، بو یاخین قصه‌لره ده گدک کی، اونلاردا دا وعظ ائدم. چونکی من بونون اوچون گلمئشم.» ۳۹ و جلئئن بوتون یرلرنده گزئردی و اونلارین کنئسه‌لرنده وعظ ائدب، ناپاک روحلاری قوووردو.

عئسا جوذاملی بئر آداما شفا وئرب

(متا ۸: ۱-۴، لوقا ۵: ۱۲-۱۶)

۴۰ بئر نفر جوذاملی * عئسانین یانینا گلدی و اونون قاباغیندا دنز چؤکوب یالوارا-یالوارا ددی: «اگر انئسته‌سن منی بو ناخوشلوقدان تمئز اده بئلسن.» ۴۱ عئسانین او آداما رحمی گلدی و الننی اوزادیب، اونون اوستونه قویدو و اونا ددی: «انئسته‌یرم، تمئز اول.» ۴۲ او آندا جوذام بو آدمی ترک اتدی و او، بو مرضدن تمئز اولدو. ۴۳ عئسا اونا جئدی تاپشیریب، آئن اونو مورخص اتدی و اونا ددی: ۴۴ «باخ! هچ کئمه بئر سؤز دمه، آنجاق گت کاهنه گؤرون و تمئزلئین اوچون موسانین امر اتدئکلرنتی تقدئم ات کی، اونلار شهادت اولسون.» ۴۵ آما او آدم چيخیب، چوخ شیلر جار چکدی و اولوب-کچنلری هر یرده یایدی. اله کی، عئسا آرتیق هچ بئر شهره آچیقجا گئره بئلمه‌یب، شهردن اشئکده، چؤله قالیردی. آما آداملار هر طرفدن اونون یانینا گلئردنلر.

بئر ائفلئجئن شفاسی

(متا ۹: ۱-۸، لوقا ۵: ۱۷-۲۶)

۲ بئر نچه گون سونرا عئسا گئنه کفرناحوما گلدی و اونون اوده اولماسینین خبری یاییلدی ۲ و او قدر چوخ آدم اورایا ییغیلدی کی، قاپی آغزیندا دا بله

۲۳ کنئسه‌ده ناپاک روح الننده توتولموش بئر آدم وار ائدی. بو آدم باغیرا-باغیرا ددی: ۲۴ «ناصیره‌لی عئسا، بئردن نه انئسته‌یرسن؟ آیا بئزی هلاک اتمک اوچون گلئبسن؟ سنئن کئم اولدوغونو بئلرم: سن تارینین موقدسی‌سن!» ۲۵ لاکئن عئسا اونا آجیقلائیپ ددی: «ساکئت اول و اوندان ائشیه چيخ!» ۲۶ او واخت ناپاک روح، آدمی شئدتله آسئدردی و اوجا سسله چيغیریب اوندان ائشیه چيخدی.

۲۷ هامی تعجب‌وبدن مات قالمیشدی و بئر بئرلرنندن سوروشوردولار: «بو نه دئر؟! ائقتئدارلی تزه بئر تعلئم! ناپاک روحلار بله امر ائر، و اونلار اوندان ائطاعت ادئرلر.» ۲۸ و چوخ چکمه‌دی کی، عئسانین شؤهرتی جلئئن بوتون یرلرنده یاییلدی.

۲۹ اونلار کنئسه‌دن چيخان واخت، یعقوب و یوحنا ائله، شمعون و اندریاسین اوئنه گئتدئرلر. ۳۰ شمعونون قایناناسی قیزدیرما ائچئننده یاتاقدا ائدی. اونون حالیندان آئن عئسانی خبردار اتدئرلر. ۳۱ عئسا او آروادا یاخینلاشدی و اونون النندن توتوب آیاغا قالدیردی. آروادین قیزدیرماسی کسئلدی و اونلار خندمت اتمه‌یه باشلادی.

۳۲ آخشام، گون باتان واخت، بوتون ناخوشلار و ناپاک روحلار الننده توتولموش ائنسانلاری اونون یانینا گئتدئرلر. ۳۳ شهرئن بوتون خالق قاپی یا ییغيلمیشدی. ۳۴ عئسا جوربه‌جور ناخوشلوقلار دوچار اولموش بئر چوخ ائنسانی صاغالندی و بئر چوخ ناپاک روحلاری قووودو. او، ناپاک روحلارین دانیشماغینا ائجازه ورمئردی، چونکی اونو تانی‌ییردیلار.

۳۵ سحر، گون چيخمامیش عئسا قالخدی و اودن چيخیب ساکت بئر یره گئدی و اورادا دوعا ادئردی. ۳۶ شمعون و اونولا اولانلار،

۱۵ عئسا لاوئىننن اړونده سوفره باشيندا اوتورموشدو. بشر چوخ باج ييغانلار و گوناھكارلار دا او و شاگتردلري ائله سوفره باشيندا اوتورموشدولار. چونكى چوخ آدمالار اونون دالينجا گدردنلر. ۱۶ فرئسئلرنن عالملىرى عئسانين گوناھكارلار و باج ييغانلارلا يمك يدئيئنى گورنده اونون شاگتردلرئنه ددنلر: «نه اوچون او، باج ييغانلار و گوناھكار آدمالارلا ييئب-ئچئر؟» ۱۷ عئسا بو سوزو اشئدن زامان اونلارلا ددى: «صاغ آدمالار يوخ، ناخوشلار طبئبه مؤحتاجديلرلار. من صالح آدمالارى يوخ، گوناھكار آدمالارى دعوت اتمه يه گلمئشم.»

اوروج حاقيندا

(متا ۹: ۱۴-۱۷، لوقا ۵: ۳۳-۳۹)

۱۸ يحيانين شاگتردلري و فرئسئلر اوروج توتوموشدولار. بونلار عئسانين يانينا گلب اونا ددنلر: «يحيانين و فرئسئلرنن شاگتردلري نه اوچون اوروج توتورلار، اما ستنن شاگتردلرنن اوروج توتومورلار؟»

۱۹ عئسا اونلارلا ددى: «يئئن قوناقلارى، بى اونلارلا اولان واخت، مگر اوروج توتارلار؟ نه قدر كى، بى اونلارلا وار، اونلار اوروج توتا بئلمزلر. ۲۰ اما او گونلر يتشه جك كى، بى اونلارلنن الئندن آليناجاق و او زامان اونلار اوروج توتاجاقلار. ۲۱ هچ كس كؤنه پالتارا تزه قوماشدان ياماق تئكمز. يوخسا تزه ياماق كؤنه پالتاردان قوپار و بيرتيق داها پئس اولار. ۲۲ هچ كس ده تزه شرابى كؤنه تولوقلارلا تؤكمز. يوخسا تزه شراب كؤنه تولوقلارى پارتلدار. هم شراب تؤكولوب گدر، هم ده تولوق تلف اولار. تزه شرابى تزه تولوقلارلا تؤكرلر.»

سبت حاقيندا

(متا ۱۲: ۸-۱۰، لوقا ۱۶: ۵-۷)

۲۳ بئر گون عئسا سبت گونونده شاگتردلري ائله اكئنلر اراسيندان كچئردى. كچنده

ير قالماى و عئسا اونلارلا تارينين كلاميندان دانئشبيردى. ۳ بو آرادا بئر عئده، افئلئج آدمى دؤرد نفرئن وسئله سئله داشى ييب اونون يانينا گئئردلر. ۴ اما آدمالارين چوخلوغوندىن اونا ياخينلاشا بئلمه دئلر. اونون اوچون ده عئسانين اولدوغو اړون دامينى سؤكوب يارديلار و افئلئج آدمى ياتاغى ائله آشاغى ايندئردلر. ۵ عئسا اونلارلنن ائمانينى گورنده افئلئجه ددى: «اوغول، گوناھلارلن باغيشلاندى.»

۶ اما عالملىردن بئر نچهسى اورادا اوتوروب اوركلرئنده دوشونوردولر: ۷ «بو آدم نه اوچون بله كوفرلر دانئشبير؟ تارييدان باشقا كئم گوناھلارى باغيشلايا بئلر؟»

۸ عئسا روحوندا اونلارلنن اؤز آرالاريندا بله دوشونوكلرئنى آنلاييب اونلارلا ددى: «نه اوچون اوركلرئنزدن بله فكئرلر كچئردئرسئنز؟ ۹ هانسى داها آسان دير؟ افئلئجه "گوناھلارلن باغيشلاندى" دمك؟ يوخسا "قالخ، دؤشه يئنى گؤتور گت" دمك؟ ۱۰ اما بئله سئئز كى، ائئسان اوغلونون ير اوزونده گوناھلارى باغيشلاماق قودرتى وار...» عئسا افئلئجه ددى: ۱۱ «سنه دئيرم قالخ، دؤشه يئنى گؤتور و اړونه گت.»

۱۲ او آندا افئلئج يردن قالخيب دؤشه يئنى گؤتوردو و هامينين گؤزو قاباغيندا چيخيب گئدى. اله كى، هامى تعجبويدن مات قالدى و تارينى حمد ادئب دئيردئلر: «بله بئر شى اصلا گؤرمه مشدئك.»

لاوئىنن چاغيريلماسى

(متا ۹: ۱۳، لوقا ۵: ۲۷-۳۲)

۱۳ عئسا گئنه دهنزنن قيراغينا گئدى و بوتون خالق اونون يانينا گلدى و او دا اونلارلا تئلئم وئرئدى. ۱۴ يولدان كچنده آلفاعوس اوغلو لاوئنى باج ييغيلان يرده اوتورموش گؤردو و اونا ددى: «منئم داليمجا گل.» لاوى ده قالخيب اونون دالينجا گئدى.

اکنئچی مثلی

(متا ۱۳: ۱-۹، لوقا ۸: ۴-۸)

۴ عئسا گئنه دهنزنن قیراغیندا تعلثم ورمه‌یه باشلادی. اونون یانینا او قدر آدام بیغیلدی کی، او دهنزنن قیراغیندا سو اوستونده اولان قاییغا مئئب اوتوردو. بوتون او جاماعات دهنزنن قیراغیندا دورموشدو. ۲ عئسا اونلارا مثلرله چوخ شیرل تعلثم وردی و اؤیرتدئکلرئنده اونلارا بله ددی:

۳ «قولا ق آسین. بئر اکنئچی توخوم سیمه‌یه چیخندی. ۴ توخوملاری سپنده اونلاردان بعضئسی یولون قیراغینا دوشدو و قوشلار گلئب اونو بدئلر. ۵ بعضئسی توریاغی چوخ اولمایان داشلیغا دوشوب تز بتتدی، چونکی تورپاغین درئئلییی یوخ ائدی. ۶ گون چیخاندا گونش اونو یاندیردی و کؤکو اولمادیغی اوچون قوردو. ۷ توخوملاردان بعضئسی تشکانلار آراسینا دوشدو و تشکانلار بتئب، اونو بوغدولار و ثمره ورمه‌دی. ۸ او بئرلری ده برکتلی تورپاغا دوشوب بتئدلر و بویوبوب بعضئسی بئره اوتوز، بعضئسی بئره آلمیش، و بعضئسی ده بئره یوز ثمره وردئلر.»

۹ عئسا اونلارا ددی: «اشتمه‌یه قولقلاری اولان اشتئسن!»

۱۰ تک اولان زامان، اون ائکی شاگئرد و اونلارلا اطرافیندا اولان آداملار بو مثل حاقیندا اوندان سوال سوروشوردولار. ۱۱ عئسا اونلارا ددی: «تارینین پادشاهلیغین سئرئنی بئلمک سئزه وئرئلب، آما ائشکده اونلارلا هر شی مثلرله اولور کی،

۱۲ باخا-باخا گورمه سنئلر،

قولا ق آسا-آسا آنلاماسینلار،

مبادا دؤنوب باغیشلانسینلار.»*

اونو آپارماغا گلدئلر. دیردئلر: «دلی اولوب.» ۲۲ اورشلئمدن گلن عالئملر دیردئلر: «بعزبول اونون ائچنه گئرئب و ائبلئسلر ریئسئنئن واسطه‌سئله ائبلئسلری قوور.» ۲۳ عئسا اونلاری یانینا چاغیریب مثل له ددی: «شیطان، شیطان نجه قووا بئر؟ ۲۴ ائکی یره بؤلونموش بئر مملکت داوام گئتره بئلمز. ۲۵ اؤز ائچنده ائکئیه بؤلون بئر او ده آیا ق اوستونده قالا بئلمز. ۲۶ اگر شیطان اؤزونه ضئد دوروب اؤزونده آیریلیق سالسا، داوام گئتره بئلمز و اونون آخیری بتئشب. ۲۷ هچ کئم گوجلو بئر آدامین اوئنه گئرئب مالینی اوغورلایا بئلمز، مگر اولجه اونون قوللارینی باغلا سین. او زامان اونون مالینی اوغورلایا بئر. ۲۸ دوغروسونو سنزه دیرتم، هامی گوناها لار، هامی کوفرلر ائنسان اوغوللارینا باغیشلار ۲۹ آما موقدس روح حاقیندا کوفر دئین آدامین گوناھی هچ واخت باغیشلانما ز و تقصئری ابده کئمی اوستونده قالار.» ۳۰ چونکی اونلار «اوندا ناپاک روح وار» دیردئلر.

عئسانین آناسی و قارداشلاری

(متا ۱۲: ۴۶-۵۰، لوقا ۸: ۱۹-۲۱)

۳۱ عئسانین آناسی و قارداشلاری گلدئلر و ائشکده دوروب عئسانی چاغیرماق اوچون اونون یانینا آدام گؤندرئلر. ۳۲ عئسانین اطرافیندا اوتوران خالق اونا دئلر: «آنان و قارداشلارین ائشکده دوروب سنی آختاریرلار.» ۳۳ عئسا اونلارا جاواب وئرپ ددی: «آنان و قارداشلاریم کئملردئر؟» ۳۴ و اطرافیندا اوتورانلار باخیب ددی: «باخین، آنان و قارداشلاریم. ۳۵ هر کس تارینین ائسته‌دئینی یرئنه یتئرسه، قارداشیم، باجیم، و آنان اودور.»

گوندوز ياتار-دورار. توخوم بئتنب بۇيوير،
 آما او، بونون نجه اولدوغونو بئلمز. ۲۸ ير
 اؤز-اؤزوندن ثمره ورث: اول اوتو، سونرا
 سونبولو، داها سونرا دا سونبولده يتشمش
 دنى. ۲۹ محصول يتشدئى واخت، آنن اوراق
 سالىنار، چونكى بئچئن واختى يتشئب.»

خاردال توخومو

(متا ۱۳: ۳۱-۳۲، ۳۴، لوقا ۱۳: ۱۸-۱۹)

۳۰ و اونلار ددى: «تارينين پادشاهليغيني
 نه يه بنزه دك؟ و يا اونو نه مثل له سئزه
 آيدينلاشديراق؟ ۳۱ تارينين پادشاهليغي
 خاردال توخومو كئمى دئر كى، تورپاقدا
 اكلدئى واخت، يرده اولان توخوملارين
 هاميسيندان كئچكئدئر. ۳۲ آما اكلندن سونرا
 بۇيويور و بوتون سبزه لردن داها بۇيوك اولور.
 اله اثرى بوداقلار سالىر كى، گۇيون قوشلارى
 اونون كؤلگه سى آلتينا قونا بئئلرلر.»

۳۳ عئسا كلامى بو كئمى مثلرله اونلار
 آنلاديقلارى قدر تعلم ورئدى ۳۴ و مثلئسز
 هچ بئر شىي اونلارلا دانىشميردى. لاكئن
 تك اولان زامان اؤز شاگردلرئنه بو شيلرن
 هاميسيني آچيقليردى.

۳۵ او گون، آخشم اولندا، عئسا شاگردلرئنه
 ددى: «دهنئن او تايينا كچك.» ۳۶ اونلار
 دا جاماعاى بوراخيى، عئسانين اوتوردوغو
 قايقلا دهنئن او بئرى طرفنه يولا دوشدولر.
 اؤزگه قايققلار دا اونلارلا كلئرئدئر. ۳۷ بۇيوك
 بئر طوفان اولدو و شپه لر قايعيغين ائچئنه
 انئرئدئر. اله كى، قايق سو ائله دولوردو.
 ۳۸ عئسا قايعيغين دال طرفنده ياستيغين
 اوستونده ياتميشدى. اونلار اونو اوياديب
 دئئرلر: «اوستاد، مگر بئزم هلاك اولماغيمز
 سنى ناراحات ائتمئر؟» ۳۹ عئسا اويانيى پله
 آچيقلاندى و دهنه ددى: «ساكت اول، آرام
 اول!» يل داياندى و بۇيوك بئر آراملىق اولدو.
 ۴۰ عئسا اونلارلا ددى: «نه اوچون بو قدر

۱۳ و اونلارلا ددى: «بو مثلى باشا
 دوشمورسونوز؟ بس اؤزگه مثللى نجه باشا
 دوشه جكئسنئز؟ ۱۴ اكنئچى كلامى سيئر.
 ۱۵ يول قيرايغينا دوشئلر اونلارديرلر كى، كلامى
 اشئدئرلر، آما شيطان تزلئكله گلئب اونلارلا
 سئلن كلامى گؤتوروب آپارير. ۱۶ بله جه ده
 داشلىق يرلره دوشئلر: كلامى اشئدئب آنن
 اونو شادليقلا قبول ادئرلر. ۱۷ آما اونلاردا كؤك
 يوخدور. بئر آز زامان قاليرلار، و سونرا بو
 كلامدان اؤترى سيخيتى و اذئت باش ورنده،
 آنن ائماندان دوشورلر. ۱۸ تئكانلار آراسينا
 دوشئلر اونلارديرلر كى، كلامى اشئدئرلر،
 ۱۹ آما بو دونيانين اوموراتى، مال-دؤولتن
 آلداديغليغى، و آيرى شيلرن هوسلرى آرابا
 گئرئب كلامى بوغور و او، ثمره سئز اولور.
 ۲۰ بركتلى تورپاغدا دوشئلر اونلارديرلر كى،
 كلامى اشئدئب اونو قبول ادئرلر و بئر اوتوز،
 بئر ائلميش، و بئر يوز ثمره ورئرلر.»

قابدا قويلان لامپا

(لوقا ۸: ۱۶-۱۸)

۲۱ عئسا اونلارلا ددى: «آيا لامپانى يانديريپ
 دولچا آلتينا يا دا ياتاق آلتينا قويلارلار؟ مگر
 لامپا، اونون اوچون دئل كى، لامپا قابينا
 قويولسون؟ ۲۲ چونكى گئزلى بئر شى
 يوخدور كى، آچيغا چيخماسين و اؤرتولو
 بئر شى يوخدور كى، آشكارا چيخماسين.
 ۲۳ ائشمه يه قولاقلارى اولان، اشئسن.»
 ۲۴ و اونلارلا ددى: «نه اشئدئبئنئزه دئت ادئن.
 هانسى اولچو ائله اولچرئسنئز، سئزه ده او اولچو
 ائله اولچوله جك و داها دا چوخ وئرله جك.
 ۲۵ چونكى كئمن وارسا، اونا وئرله جك و
 كئمن يوخوسا، اولنلارى دا آليناقادير.»

اؤز-اؤزونه بئن توخوم

۲۶ عئسا اونلارلا ددى: «تارينين پادشاهليغي
 تورپاغدا توخوم سئن بئر آداما بنزه. ۲۷ گجه -

۱۳ عئسا ائجازه وردی و ناپاک روحلار او آدمدان چىخىب، دونگوزلارلا گئردنلر. دونگوزلار داغين اته يئندن اوچوروما طرف قاچىب، اورادان دهنزه آتيلديلار و اورادا بوغولدولار. او سورونون سايسى ائكى مئن اولاردى. ۱۴ سورونو اوتارانلار قاچىب، بو خبرى شهرده و کندلرده يايديلار و خالق دا اولوب-كچنلرى گورمك اوچون اورايا گلدى. ۱۵ اونلار عئسانين يانينا گلدنلر و بئر قوشونا قدر ناپاك روحو اولان آدمى آرام اوتورموش، آيئنه پالتار گيئمنش، و عاغيللاشميش گورنده قورخدولار. ۱۶ باش ورمئشلى گورنلر، ناپاك روحو اولان آدم و دونگوزلارين باشينا گلنلرى خالقا نقل اتدنلر. ۱۷ اونلار دا عئسا يالوارديلار كى، اونلارين وئلايتئندن چىخىب گئستن. ۱۸ قايبغا مئن وخت، قاباقجا ناپاك روحو اولان آدم عئسا يالواردى كى، او دا اونونلا گئستن. ۱۹ اما عئسا اونا ائجازه ورمه يئب، ددى: «اؤز اؤننه، اؤز قوحوملارينين يانينا گت و اونلار ده كى، رب سنه نه قدر بويوك ائشلىر ادئب و سنه نه قدر مرحمت گورسه دب.» ۲۰ او آدم اونلاردان آيرىلىب عئسانين اونا نه اتدئيئنى دكاپولئس* دئياريندا نقل اتمه يه باشلادى. و هامى تعجب ادئردى.

اؤلۇ بئر قيز و ناخوش بئر آرواد

(متا ۹: ۱۸-۲۶، لوقا ۸: ۴۰-۵۶)

۲۱ عئسا قايبقلا گئنه دهنزن او بئرى تايينا كچنده، يانينا بويوك بئر جاماعات ييغيلدى. او اؤز دهنزن قيراغيندا ائدى. ۲۲ يايروس آديندا كئشه ريئسلىرى بئر اؤنون يانينا گلدى و عئسانى گورن زامان قباغيندا دئر چؤكوب، ۲۳ يالوارا-يالوارا اونا ددى: «قيزيم اؤلوم حاليندادير. گل آلئرئنى اؤنون اوستونه قولى كى، صاغاليب ياشاسين.»

قورخاقسيز؟ نه اوچون ائمانينيز يوخدور؟
۴۱ اونلار چوخ قورخومش دولار و بئر بئرلرئنه دئيردئلر: «بو كئمدئر كى، هم يل، هم ده دهنز اوندان اطاعت ادئر؟»

ناپاك روحلارى اولان بئر آدمين شفاسى

(متا ۸: ۲۸-۳۴، لوقا ۸: ۲۶-۳۹)

۵ و دهنزن او بئرى تايينا، جراسئنلى لرئن وئلايتئنه گلدنلر. ۲ قايبقدان چىخان وخت، ناپاك روحو اولان بئر آدم قئبرئستاندان چىخىب عئسا راست گلدى. ۳ بو آدم قئبرئستاندا ياشايردى و آرتيق هچ كئم اونو حتا زنجئرله بله باغلايا بئلمئردى. ۴ گرچى چوخ دفه كونده لر و زنجئرله باغلانميش ائدى، اما كونده لرى سينديرب، زنجئرلى ده قيرميشدى و كئمسه اونو ضبط اتمه يه قادر دئئلدى. ۵ دائم، گچه-گوندوز، داغلاردا و قئبرل آراسيندا باغىرب، داشلارلا اؤزونو يارالاييردى. ۶ بو آدم عئسانى اوزاقدان گورنده قاجا-قاچا گلدى و اونون قباغيندا دئر چؤكدو. ۷ او اوجا بئر سئله باغىرب اونا ددى: «مندن نه ائستهيئرسن عئسا، اوجالاردا ساكئن اولان تارينين اوغلو؟ سنى آند وئرئم تارييا، منه عذاب ورمه يه سن.» ۸ چونكى عئسا اونا دمئشدى: «اى ناپاك روح، بو آدمدان ائشيئه چىخ!» ۹ عئسا اوندان سوروشدو: «ادين نه دئر؟»

او آدم جاواب وردى: «مئم اديم قوشوندور. چونكى بئر چوخوق!»

۱۰ و عئسا چوخ يالواردى كى، اونلارى او وئلايتدن قوماسين. ۱۱ اورادا، داغين اته يئنده بويوك بئر دونگوز سوروسو اوتلاييردى. ۱۲ ناپاك روحلار عئسا يالوايرىب دئلر: «بئزى او دونگوزلارلا گؤندر، قولى اونلارين ائچئنه گئرك.»

یوحنا دان باشقا هچ كئمه ائجازه ورمه دى كى،
اونلارلا گلسن. ^{۳۸}اونلار كئشه ريشتنن
اوشنه گلدنلر. عئسا اورادا آغلاييب اوجا
سسله فغان دىنلرى گوردو ^{۳۹} و اوه گندريئى
زامان اونلارلا ددى: «نه اوچون هاى ساليب
آغلاشيرسينيز؟ قيز اولمه يئب، آنجاق ياتيب.»
^{۴۰}اوده اولانلار اونا گولدولر. اما عئسا
اونلارين هاميسيىنى اشئيه چيخارديب،
اوشاغين آتا-آناسى و اوزو ائله اولانلارلا
اوشاغين ياتديغى يره گشردى. ^{۴۱}او اونون
آلئندن توتوب اونا ددى: «تالئتا قوم!»
ترجومه سى: «قيزيم، سنه دئيرم قالخ!»

^{۴۲}او آندا قيز يرئندن قالخيب يرئمه يه
باشلادى. او قيزين اونائكى ياشى وار ائدى.
اونلار حيرتدن قوروموشدولار. ^{۴۳}عئسا
اونلارلا امر اتدى كى، بونلاردان هچ كئمه بئر
سؤز بئلدئرمه سنئلر و ددى كى، قيزا يمك
اوچون بئر شى ورسئلر.

۶ عئسا اورادان چيخيب، اوز وطننه
گلدى. شاگئردلرى ده اونون دالينجا
گتئدئر. ^۲سبئت گونو يتئشئنده كئشه ده تعلم
ورمه يه باشلادى و اشئدنلردن چوخلارى
حيرتده قاليب دئيردئلر: «بو آداما بو شيلر
هارادان ورتئلب؟ بونا ورتلن بو حئكمت
نه دئر؟! نجه بله مۇجوزه لر ادئر؟! ^۳مگر بو
آدام او دولگر دئئل، مريم اوغلو يعقوب،
يوسا*، يهودا، و شمعونون قارداشى؟! مگر
اونون باجيلارى بورادا آراميزدا دئئل لر؟! و
اوندان ائئتئدئر.

^۴عئسا اونلارلا ددى: «هچ پيغمبر هچ يرده
حؤرمئسئز دئئل، مگر اوز وطنئنده، قوحوملارى
آراسيندا و اوز اوشئنده.» ^۵و اورادا هچ بئر
مۇجوزه اده بئلمه دى، آنجاق بئر نجه ناخوش
آدامين اوستونه آلئرئنى قويوب اونلارلا شفا
وردى. ^۶و او آداملارين ائمانسيزليغينا

^{۲۴}عئسا اونونلا گتدى و اونلارين
دالينجا چوخ آدام گئدئردى، اله كى، اونو
سيخيشديريديلار. ^{۲۵}اورادا اونائكى ائلدن
برى قان آخينماسينا دوچار اولموش بئر آرواد
وار ائدى. ^{۲۶}بو آرواد بئر چوخ حكنملر ائلندن
عذابلار چكئمش و بوتون وار-يوخونو صرف
اتمئشدى، اما هچ فايدا گؤرمه نمئشدى. حالى
داها دا پئسلئشمئشدى. ^{۲۷}آرواد عئسانين
حاقينداكى سؤزلرى اشئدئب، جاماعاتين
آراسيندا عئسانين آرخاسيندان گلدى و اونون
پالتارينلا سورتدو. ^{۲۸}چونكى دئيردى: «اگر
آلئم پالتاريندا ديسه بله، شفا تاپاجاغام.»
^{۲۹}او آندا قان آخينماسى آرواددان كسئلدى
و او بلادان قورتارديغينى بئدئشئنده آنلادى.
^{۳۰}عئسا آئن اؤزوندين چيخان قودرتى بئلدى
و جاماعاتا دؤنوب ددى: «كئم منئم پالتاريم
آل سورتدو؟»

^{۳۱}عئسانين شاگئردلرى اونا دئدئر: «جاماعاتين
سنى نجه سيخيشديريديغينى گؤرورسين، كئنه
ده، «منه كئم آل سورتدو؟» سوروشوران؟»
^{۳۲}عئسا بونو ادهنى گؤرمك اوچون اطرافا
باخدى. ^{۳۳}آرواد، اؤزونه نه اولدوغونو بئللپ
قورخا-قورخا، تئتره يه-تئتره يه گلدى و اونون
اياقلاريندا دوشوب، بوتون حقتقى عئسايا
ددى.

^{۳۴}عئسا او آروادا ددى: «قيزيم، ائمانين
سنه شفا وردى. سالامات گت و چكدئئين
عذابدان خئلاص اول.»

^{۳۵}عئسا حله او آروادلا دانيشيردى كى،
كئشه ريشتنن اوشئدن خبر گتئردئر: «قيزين
اؤلدو، آرتيق نه اوچون اوستادا زحمت
ورئرسن؟»

^{۳۶}اما عئسا دئئلن سؤزه قولاق آسماييب
كئشه ريشتنه ددى: «قورخما، آنجاق ائنان.»
^{۳۷}و پطروس، يعقوب و يعقوبون قارداشى

تعجب وادئردى و اطرافداكى كندلرى گزئب،
اونلاردا تعلقم ورتئردى.

عئسا اونائكى شاگئردئنى گؤندئرئ

(متا ۵: ۱۰، لوقا ۹: ۱-۶)

۷ عئسا اونائكى شاگئردى يانينا چاغيريب،
اونلارى جوت-جوت گؤندرمه يه باشلادى.
و اونلار ناپاك روحلارى قوماماغا اقتئدار
وردى. ۸ عئسا اونلارا امر اتدى كى، يول
اوچون اؤزلرى ائله آل آغاجيندان باشقا هچ
بئر شى گؤتورمه سنئلر؛ نه چؤرك، نه توربا، نه
ده كمرلرئنده پول. ۹ اونلار چارقى گيمكلرئنى
ددى، هم ده «بئر كؤينكدن ارتيق گيمه يئن.»
۱۰ عئسا اونلارا ددى: «هر يرده، هانسى اوه
گئئرسئنئز، اورادان چيخانا كئنى اورادا
قالين. ۱۱ هر يرده سئزى قبول اتمه دنلر و
يا سئزه قولاق آسماديلار، اورادان چيخاندا
اياقلارينيزين آلتينداكى توزو سئلكن كى،
اونلار اوچون شهادت اولسون.»
۱۲ اونلار گدئب آداملار آراسيندا اؤنلارين
تؤوبه اتمكلرئنى وعظ اتدئلر. ۱۳ چوخ ناپاك
روحلارى آداملاردان قوودولار و ناخوش
چوخ آداملارى ياغلا مسح ادئب، اونلار شفا
وردئلر.

تعمئد ورن يحيانين اؤلدورولمه سى

(متا ۱۴: ۱-۱۲، لوقا ۹: ۷-۹)

۱۴ هئروء پادشاه دا بو باره ده ائئتئدى، چونكى
عئسانين ادى مشهور اولموشدو. بعضئلر
ديئردئلر: «بو آدم تعمئد ورن يحيادير كى
اؤلورلدن دئرئئب. بونا گؤره ده، اوندان بله
مؤجوزهللى قودرتلر گؤرولور.»
۱۵ بعضئلرى ده ديئردئلر: «او ائلبادير.»
لاكن آيرى آداملار ديئردئلر: «قئدم پيغمبرلردن
بئرى كئنى بئر پيغمبردئر.»
۱۶ اما هئروء بونو ائشئدن زامان ددى: «بو،
باشينى كسئدئرئئم يحيادير كى، اؤلورلدن

دئرئئب.» ۱۷ چونكى هئروء اؤزو يحيانين
توتولماسينا امر ادئب، اونو زئندان سالميئشدى.
بو ائشى قارداشلى فئئئئن آروادى هئروءئاسدان
اؤترى ائتمئشدى. چونكى هئروء اونولا
اولئمئشدى ۱۸ و يحيانا دئرئدى: «قارداشين
آروادى ائله اولنمك سئن اوچون جائز ديئل.»
۱۹ هئروءئاس يحيايا كئن باغلاييب اونو
اؤلدورمك ائستهيئردى، لاكئن بونو اده
بئلمئردى. ۲۰ چونكى هئروء يحيادان قورخوردو
و اونون صالح و موقدس بئر آدم اولدوغونو
بئلئردى و اونو قورويوردو. هئروء يحيانين
سؤزونو ائشئدن زامان پرئشان اولوردو، اما
گئنه ده اونون سؤزلرئنه شادليقلا قولاق
آسپردى.

۲۱ موناسئب گون يئتئشدى. هئروء، اؤزونون
دوغوم گونو اوچون، اعيانلارينا، مئن باشيلارينا،
و جئلئن آدى-سانلى آداملارينا ضيافت
وئرئدى. ۲۲ هئروءئاسين قيزى ائچهرى
گئئرب اوينادى و بو، هئروء و اونون
قوناقلارينين خوشونا گلدى. هئروء قيزا ددى:
«مئدن نه ائستيه سن، سئنه وره جيم.» ۲۳ و آند
ائچئب قيزا ددى: «مئدن نه ائستيه سن، سئنه
وره جيم، حئتا پادشاهليغيمين ياريسيني دا
بله.» ۲۴ قيز دا گدئب آناسيندان سوروشدو:
«نه ائستيه ئيم؟» و آناسى اونو ددى: «تعمئد
ورن يحيانين باشيني.» ۲۵ قيز او آندا تله سنك
پادشاهين يانينا گدئب، اونو ددى: «ائستيه ئيم
تعمئد ورن يحيانين باشيني بئر سئنى ائچئنده
بو ساعات مئنه وره سن.» ۲۶ پادشاه چوخ پرت
اولدو، لاكئن آند ائچدئى اوچون، و اورادا
اوتوران قوناقلار اوچون ائستمه دى كى، قيزين
ائسته دئئنى رء اتئشن. ۲۷ پادشاه آئن جلاء
گؤندئرئب امر اتدى كى، يحيانين باشيني
گئئرسئلر. و جلاء دا گدئب زئنداندا يحيانين
باشيني كسدى. ۲۸ و اونو بئر سئنى ائچئنه
قويوب گئئردى و قيزا وردى. قيز دا يحيانين
باشيني آناسينا وردى. ۲۹ يحيانين شاگئردلرى

بونو اشدندە، گلبب اونون جسدئى آلدیلار
و قبئرە قويدولار.

عئسا بش مئن نفري دويورور

(متا ۱۴:۱۳-۲۱، لوقا ۱۰:۹-۱۷، يوحنا ۱۶:۱-۱۴)

۳۰ حوارئلر عئسانين يانينا ييغيليپ، اتدئكلرى
و اويرتدئكلرى هر شىي اونا نقل اتدئلر.
۳۱ عئسا اونلارا ددى: «گلشن تک-باشيميزا
ساكتت بئر يره گدک و بئر آز دئنجه لئن.»
چونكى گلبب-گدن او قدر چوخ اندى
كى، يمک يمه يه بله مجاللارى يوخ اندى.

۳۲ اونلار تک-باشلارينا قاييقل ساكتت بئر يره
گتدئلر. ۳۳ اونلارين گتدئکلرنى گورن چوخ
آدام اونلارى تانيديلار و بوتون شهرلردن پيادا
اورايا قاچيب، اونلاردان قاياق اورايا چاتدیلار
و اونلارين يانينا گلدئلر. ۳۴ قاييقدان ائن
واخت، عئسا بويوک بئر جاماعات گوردو و
اونلارا يازيغى گلدى. چوبانسيز بئر قويون
سوروسو کئمى اتدئلر. عئسا اونلارا چوخ
شيلرى تعلئم ورمه يه باشلادى. ۳۵ گوندن
چوخ کچمئش اولدوغو اوچون، شاگتردلى
عئسانين يانينا گلبب ددئل: «بورا چؤللوکدور،
واخت دا گچ. ۳۶ بونلارى مورخص ات کى،
ياخينداكى کندلره و قصبه لره گدئب، اوزلرى
اوچون يمک آلسينلار.»

۳۷ اما عئسا اونلارا جاواب ورئب ددى:
«اونلارا سئز يمک ورئن.» شاگتردلى اونا ددئل:
«آيا گدئب ائكى يوز دئئارلىق* چورک آليب،
يمک اوچون اونلارا ورک؟» ۳۸ عئسا اونلارا
ددى: «گدئن گورون نچه چوره يئنئز وار؟»
اونلار گدئب باخدیلار و اونا ددئلر: «بش
چورک، ائكى باليق.» ۳۹ عئسا اونلارا بويوردو
كى، آداملارين هاميسينى دسته-دسته ياشيل
وتلار اوستونده اوتورتسونلار. ۴۰ شاگتردلى

آداملارين هاميسينى دسته-دسته، يوز-يوز،
الى-الى، اوتورتدولار. ۴۱ عئسا بش چورک و
ائكى باليغى گوتوروب، گويه باخدى و برکت
ورئب چورکلرى بؤلدو و شاگتردلرنه وردى
كى، آداملارين قاباغينا قويسونلار. ائكى
باليغى دا اونلارين هاميسينين آراسيندا پايلادى.
۴۲ اونلارين هاميسى يئب دويدولار. ۴۳ شاگتردلى
چورک و باليقدان آرتيق قالان تشکهلردن
اون ائكى سبد دولدوردولار. ۴۴ او چورکلردن يئن
آداملارين سايسى بش مئن کئشى اولاردى.

عئسا سو اوستونده يرئئر

(متا ۲۲:۱۴-۳۳، يوحنا ۶:۱۵-۲۱)

۴۵ عئسا ائن شاگتردلرنى قاييغا مئندردى
كى، اوندان قاياق دهئزنن او تايينا، بيت صيدايا
گتئنلر و او اوزو جاماعاتى مورخص اتدردى.
۴۶ اونلارى يولا سالاندان سونرا دوعا اتمک
اوچون داغا چيخدى. ۴۷ آخشام اولاندا قاييق
دهئزنن اورتاسيندا اندى و او، تک-باشينا،
قورولوقدا. ۴۸ عئسا شاگتردلرن زحمتله آوار
چکدئکلرنى گوردو، چونكى کولک اونلارين
اوزونه اندى. گجه نئن دوردونجو نؤوبه لرئنه
ياخين* عئسا دهئزنن اوستونده يرئيه-
يرئيه اونلارين يانينا گلدى و يانلاريندان
کچمک ائسته دى. ۴۹ اما شاگتردلى اونون دهئز
اوستونده يرئمه سئنى گورنده، اونو بئر روح
گومان ادئب باغيردیلار. ۵۰ چونكى اونلارين
هاميسى اونو گوروب، دهشته دوشموشدولر.
عئسا ائن اونلارلا دانئشيب، ددى: «اوره يئنئز
اوزولمه سئن، منم. قورخماين.» ۵۱ قاييغا،
اونلارين يانينا چيخدى. و يل ياتدى. اونلار
ائچلرئنده چوخ تعجب اتدئلر، ۵۲ چونكى
چورکلرن موزجوزه سئنى آلاماميشدیلار.
اونلارين ذهئلرى کور اولموشدو.

”بو خالق دوداقلاری ائله منه حورمت ادئر،
لاکئن اورکلری مندن چوخ اوزاقدیر.
۷ عبث یره منه عبادت ادئرلر،
انسانین ددئکلرئی منئم ددئکلرئم
یرئنده تعلئم ورئرلر.“*
۸ سئز تارینین ددئکلرئی بوراخیب،
انسانلارین عادتلرئی رعایت ادئرئئنئز.
۹ و اونلار ددی: «سئز، اؤز حدئثلرئئز
رعایت اتمک اوچون، تارینین امرئی نه
گؤزل آتیرسینئز. ۱۰ چونکی موسا ددی:
”آتا و آنانا حورمت ات.“*

و

”آناسینا یا دا آناسینا یامان دئین ادام
گرک اؤلومه ورئلسئن.“*

۱۱ آما سئز دئیرسئنئز: ”اگر بئر ادام آتا-
آناسینا دسه؛ مندن گؤزله دئیئنئز کؤمک وقف دئر،
یعنی، هدئییه آدیندا تارییا تقدیم اولوب.“
۱۲ آرتیق آتا-آناسینا کؤمک اتمک اوچون اونا
ائجازه ورمئرسئنئز. ۱۳ بلهجه نسلدن نسله
کچمئش عادتلرئئزله، سئز تارینین سؤزونو
باطئل ادئب، بونا اوخشار چوخ شیلر ادئرئئنئز.“
۱۴ عئسا جاماعائی گئنه یانینا چاغیریب
ددی: «هامینئز منه قولاق آسین و آنالاین.
۱۵ هچ بئر شی یوخدور کی، اشئکدن انسانین
ائچئنه گئرئب اونو نجئس اتسئن. انسانین
نجئس ادن اونون ائچئندن چیخان شیلردئر.
۱۶ ائشتمهیه قولاغی اولان ائشتمئن.“
۱۷ و جاماعائی ترک ادئب، اوه گئرنده
شاگئردلری اوندان بو مثلئن معناسینی
سوروشدولار. ۱۸ عئسا اونلار ددی: «مگر
سئز ده بو قدر نادانسینئز؟! مگر آنلامیرسینئز
کی، هچ شی اشئکدن انسانین ائچئنه گئرئب

۵۳ اونلار دهنئن او تایننا کچئب، جنئسارته
گلدئلر و اورادا لنگر سالدیلار. ۵۴ قاییقدان
چیخاندا خالق آئن اونو تانیدی. ۵۵ اونون
هارادا اولدوغونو اشئندئلر. او وئلائتئن بوتون
یرلرئندن قاچیب، ناخوشلاری یورغان-
دؤشکلری ائله داشیدیلار و اونون یانینا
گئئرمهیه باشلادیلار. ۵۶ هر یره کی، گئرئردی؛
شهرلره، قصبهله، کندلره، ناخوشلاری میدانلار
قویوردولار. و پالتارینین آته یئنه توخونماق
اوچون بله اونا یالواریدیلار و اونا توخونانلارین
هامیسی صاغالیردی.

انسانین نجئس ادن نه دئر؟

(متا ۱۵:۱-۲۰)

فرئسئلر و اورشلئمدن گلن بعضی
عائملر عئسانین یانینا ییغیلدیلار. ۲ و
اونون شاگئردلرئندن بعضلرئئی گوردولر کی،
نجئس آلرله، یعنی یویولمامیش آلرله چؤرک
یئرلر. ۳ چونکی فرئسئلر و بونون یهودئلر
اجدادلاریندان قالمیش عاده گؤره، آلرئئی
یاخشی یومایینجا یمک یمزلر. ۴ و بازاردان
گلن واخت دا قوسل اتمه یئنجه یمک یمزلر.
کاسالارین، چاینئکلرئن، و مئس قابالارین
یویولماسی کئمی اؤزگه چوخ عادتلر رعایت
ادئرلر.

۵ فرئسئلر و عائملر عئسادان سوروشدولار:
«نه اوچون سئن شاگئردلرئن اجدادلاریمیزین
عادتلرئئی رعایت اتمه یئب، نجئس آلرله
چؤرک یئرلر؟»

۶ عئسا اونلار ددی: «إِشْعِیَا پیغمبر نه
یاخشی سئز رئیاکار آداملار باره سئنده نبئلئک
ادئب! نجه کی، یازیلیب؛

اورتاسینا، جلئیل دهنزئنه گلدی. ۳۲ کار و پلتک بئر آدمی اونون یانینا گئئردلر و اونا یالواردیلار کی، الکنی اونون اوستونه قویسون. ۳۳ عئسا اونو خالقین یانیندان آییریب، بئر یانا چکدی و بارماقلارینی اونون قولاقلارینا قویدو و توپوروب اونون دئلئنه سورتدو. ۳۴ و گؤیه باخیب آه چکدی و اونا ددی: «إفانا، یعنی آچیل». ۳۵ او آدمین قولاقلاری آچیلدی و فورن دئلئنشن دویونو آچیلیب، دوزگون دانیشماغا باشلادی. ۳۶ عئسا اونلارا تاپشیردی کی، هچ کئمه بو بارهده بئر شی دمه سئئلر. آما نه قدر جئدی تاپشیریدی، او قدر ده چوخ یاییردی. ۳۷ و لاپ چوخ حیرتله ئب دئردلر: «هر شی یاخشی ادر؛ هم کارلاری اشدئئرئر، هم ده دئلئزلری دانیشدیریر.»

عئسا دؤرد مئن نفری دویوروب

(مقا ۱۵: ۳۲-۳۹)

۸ او گونلرده گئنه بؤیوک بئر جاماعات ییغیلدی و ییمک اوچون هچ شیلری یوخ ائدی. عئسا شاگئردلرینی چاغیریب اونلارا ددی: ۲ «جاماعاتا یازیغیم گلئر، چونکی اوچ گوندور یانیمدادیرلار و ییمک اوچون هچ بئر شیلری یوخدور. ۳ اگر اونلاری اولرئنه آج یولا سلام، یولدا طاقتدن دوشلر، چونکی بعضلری اوزاقدان گلئبلر.»

۴ شاگئردلری جاواب وردلر: «بو چؤللوکده بو قدر آدمی دویورماق اوچون کئم هارادان چؤرک تاپا بئلر؟»

۵ عئسا اونلاردان سوروشدو: «نچه چؤره یئنئر وار؟» شاگئردلر دئلر: «یئدی چؤرک.»

۶ عئسا جاماعاتا امر اتدی کی، یره اوتورسون. و یئدی چؤره یی گؤتوروب شوکور اتدی و بؤلوب شاگئردلرئنه وردی کی، جاماعات آراسیندا پایلا سینلار. اونلار دا پایلادیلار. ۷ اونلارین بئر نچه کئچکک بالیغی دا وار ائدی. عئسا اونلاری دا برکتله ییب امر اتدی

اونو نجئس اده بئلمز؟ ۱۹ چونکی اوره یئنه یوخ، قارنینا گئئرئر و اورادان اشیه چیخیر. عئسا بو سؤزله بوتون یمکلری تمئر سایدی. ۲۰ و سؤزونه بله داوام وردی: «ائسانیی نجئس ادن، ائسانین ائچئندن چیخاندیر. ۲۱ چونکی ائچه رئدن، ائسانین اوره یئندن دئر کی، پئس دوشونجه لر، عئقتئزلئک، اوغورلوق، جئنایت، زئنا، ۲۲ طاماحکارلیق، پئسلئک، حئیله، شهوت، پئس گؤز، کوفر، قورور، و سفهلئک اشیه چیخیر؛ ۲۳ بوتون بو شیلر ائسانین ائچئندن چیخیب، اونو نجئس ادر.»

بئر آروادین ائمانی

(مقا ۲۱: ۱۵-۲۸)

۲۴ عئسا اورادان چیخیب صور سرحدلرئنه گئدی و بئر اوه گئرئب هچ کئشن بئلمه سئنی ائستمه دی. لاکئن گئزلی قالا بئلمه دی. ۲۵ بئر آرواد کی، کئچکک یاغی قیزی ناپاک روح ائنده اسئر ائدی، عئسانین حاقیندا اولان خبرلری اشدئب گلدی و اونون آیاقلارینا دوشدو. ۲۶ بو آرواد یهودی دئیلدی، سورئیه فئتنقی عئرقئندن ائدی. آرواد گلئب عئسایا یالواردی کی، او ناپاک روحو قیزیندان اشیه قووسون. ۲۷ عئسا اونا ددی: «قوی اوّل اوشاقلار دویسونلار. چونکی اوشاقلارین چؤره یئنی آلیب، ائتلره آتماق یاخشی دئیل.» ۲۸ آرواد عئسایا جاواب ورتب ددی: «بلی، یارب! آما ائتلر ده سوفره آلتیندا اوشاقلارین قیریتیلریندن یئیرلر.» ۲۹ عئسا آروادا ددی: «بو سؤزو دئیین اوچون گت، او ناپاک روح قیزی نی بوراخیب.» ۳۰ آرواد ائنه گدئب، ناپاک روحو قیزیندان چیخمیش و قیزی نی یاتاغی اوستونده یاتمیش تاپدی.

عئسا کار و پلتک بئر آدمی صاغالدير

۳۱ عئسا گئنه صور سرحدلرئنی ترک ائدب، صیدا بؤلگه سئندن دکاپولئس دئیارینین

شاگتردلر جاواب وردنلر: «يَدَي زنبئل.»
 ۲۱ عئسا اونلارلا ددی: «حله ده آنلاميرسينيز؟!»
 ۲۲ اونلار بيت صيدايا گلدنلر. کور بئر آدامی
 اونون يانينا گئثرئب، عئسايا يالوارديلار کي،
 اونا ال قويسون. ۲۳ عئسا کورون الئندن
 توتوب اونو کئندن اشئيه چيخارتدی و
 گؤزلرنه توپوروب آللرنی اونون اوستونه
 قويدو و اوندان سوروشدو: «بئر شی گؤروسن؟»
 ۲۴ کور آدام يوخاری باخيپ ددی: «آداملاری
 گؤرورم، اونلاری آغاجلار کئمی گؤرورم کي،
 يرئئرلر.» ۲۵ او واخت عئسا آللرنی گئنه
 کورون گؤزلری اوستونه قويدو. کور آدام
 دئقتله باخيپ صاغالدی و بوتون شيلری
 سراسر گوردو. ۲۶ عئسا اونو اوئنه گؤندرئب
 ددی: «کنده اصلا گئرميه سن.»

۲۷ عئسا شاگتردلری انله فنلئپی قيصرئيه سئنئن
 کندلری طرفته يولا دوشدو. يولدا شاگتردلردن
 سوروشوب اونلارلا ددی: «خالق منئم کئم
 اولدوغومو دئر؟»
 ۲۸ شاگتردلر جاواب وردنلر: «تعمئد ورن
 يحييا، بعضی آداملار ائليا و اؤزگه لری ده
 پيغمبرلردن بئری.»

۲۹ عئسا اونلارلرين اؤزوندن سوروشدو:
 «سنز منئم کئم اولدوغومو ديرسنئنز؟»
 پطروس اونا جاواب ورنئب ددی: «سن
 مستحسن.»*

۳۰ عئسا اونلارلا جئئدی تاپشيردی کي، اونون
 باره سئنده هچ کئمه بئر شی دمه سنئلر. ۳۱ و
 اونلارلا تعلئم ورمه يه باشلادی کي، ائئسان
 اوغلو گرک چوخ عذاب چکسن و آغ ساقلارلا،
 باش کاهئنلر و دنن عالئملىرى طرفئندن رد
 اولونوب اؤلدورولسون و اوچ گون سونرا دا
 دئرئلسئن. ۳۲ عئسا بو سؤزو اونلارلا آچيقتا
 ددی. پطروس اونو بئر يانا چکئب دانلاماغا
 باشلادی. ۳۳ آما عئسا دؤنوب شاگترلرنه

کی، جاماعات آراسيندا پايلاسينلار. ۸ جاماعات
 ييئب دويدولار و آرتيق قالان تئکه لردي يَدَي
 زنبئل دولدو. ۹ اونلارلرين سايبسي دؤرد مئن
 اولاردی. عئسا اونلاری مورخص اتدی.
 ۱۰ و شاگتردلری انله آنن قاييغا مئندی و
 دالمانوتا دئيارينا گلدی. ۱۱ فرئسنلر چيخيپ
 اونولا موباحتئه اتمه يه باشلاديلار و اونو
 ائمتاحان اتمک اوچون گؤيدن بئر علامت
 ائسته دئلر. ۱۲ عئسا اورکدن درئن آه چکئب
 ددی: «بو نسل نه اوچون علامت طلب ادئر؟
 دوغروسونو سئزه دئرئم، بو نسلئه هچ بئر
 علامت ورنلهميه جک.» ۱۳ و اونلاری ترک
 ادئب، گئنه قاييغا مئندی و دهنزن او تايينا
 کچدی.

۱۴ اونلار چؤرک گؤتورمه يی ياددان
 چيخارتدیلار و اؤزلری انله بئر چؤرکدن
 باشقا هچ بئر شيلری يوخ ائدی. ۱۵ عئسا
 شاگتردلرنه تاپشيريب ددی: «فرئسنلرين
 ماياسيندن و هئرودون ماياسيندان اوزاق
 قالين.» ۱۶ شاگتردلر آرالاريندا بحث ادئب
 ديردنلر: «چؤره يئمئز اولماديغي اوچون بله
 دئر.»

۱۷ عئسا بونو باشا دوشوب اونلارلا ددی:
 «چؤره يئنئز اولماديغي اوچون نئيه بحث
 ادئرسئنئز؟ حله ده باشا دوشمه يئئسنئز؟
 حله ده آنلاماييبيسينيز؟ اوره يئنئز داشدير؟
 ۱۸ آيا گؤزلرنئز اولالا-اولا گؤرمورسونوز؟
 قولاقلارينيز اولالا-اولا ائئتمئرسئنئز؟ ۱۹ آيا
 خاطيرلاميرسينيز او زامانی کي، بش چؤره يی
 بش مئن نفرئن آراسيندا پايلاديم؟! آرتيق
 قالان تئکه لردي نچه سبد دولدوردونوز؟»

شاگتردلر جاواب وردنلر: «اون انکی سبد.»
 ۲۰ «يَدَي چؤره يی دؤرد مئن نفرئن آراسيندا
 پايلاديغيم زامان، آرتيق قالان تئکه لردي نچه
 زنبئل دولدوردونوز؟»

۵ پطروس عئسیا ددی: «اوستاد، بورادا اولماغیمیز نه یاخشی اولدو! قوی بورادا اوچ چادیر قوراق، بئری سنه، بئری موسایا، و بئری ده ائلیایا.» ۶ اونلار او قدر قورخموشدولار

کی، پطروس بئلمئردی نه دسئن. ۷ بو آرادا بئر بولود گلئب اونلار کؤلگه سالدی. و بولوددان بئر سس گلدی: «بودور منئم عزئر اوغولوم، اونا قولاق آسین.» ۸ شاگئردلر بئردن اطرافلارینا باخدیلا، اَمّا یانلاریندا عئسادان باشقا هچ کئمی گؤرمه دئئر.

۹ داغدان ائنده عئسا شاگئردلرته تاپشیردی کی، انئسان اوغلونون اولولردن دئرئلمه یئنه جک، گؤردوکلری باره ده هچ کئمه بئر شی دمه سنئلر. ۱۰ اونلار دا عئسانین بو سؤزونو یادلاریندا ساخلایب اولولردن دئرئلمه یئن نه اولدوغو باره ده آرالاریندا موباحئته ائتردئلر.

۱۱ و اوندان سوروشدولار: «نه اوچون دئن عالئمئری دئرلر کی، اولجه ائلیا گلمه لی دئر؟» ۱۲ عئسا اونلار ددی: «دوغرودان دا ائلیا اولجه گلئب، هر شیئی ائصلاح اده جک. انئسان اوغلو حاقیندا نه یازیلیب؟ بو کی، او گرک عذاب چکئب تحقئر اولونسون. ۱۳ سئزه دئریم کی، ائلیا حقیقتن گلدی و نه ائسته دنکئرئنی اونا ائدئلر، نجه کی، اونون باره سنئنده یازیلیب.»

عئسا ناپاک روح ائنده توتولموش بئر اوغلانا شفا ورئر

(متّا ۱۷: ۱۴-۲۳، لوقا ۹: ۳۷-۴۵)

۱۴ شاگئردلرئئن یانینا قاییتدیقلاری زامان، اونلارین اطرافیندا بؤیوک بئر ائردئحامی گؤردولر و دئن عالئمئری شاگئردلرله موباحئته ائتردئلر. ۱۵ جاماعات اونو گؤردویو زامان چوخ حیرت ائدئلر و اونون طرفئته قاچیب، اونا سالام وردئلر. ۱۶ عئسا اونلاردان سوروشدو: «بونلارلا نه موباحئته ائرسئنئز؟»

باخدی و پطروسا آجیقلائیپ ددی: «ای شیطان، مندن ردّ اول. چونکی سن تارینین ائشرئنی یوخ، انئسانین ائشرئنی دوشونورسن.»

۳۴ عئسا جاماعاتی شاگئردلری ائله یانینا چاغیریب ددی: «اگر کئمه ائسته یئر منئم دالیمجا گلستن، گرک اؤزونو ائنگار ادئب چارمیخینی گؤتورسون و منئم دالیمجا گلستن. ۳۵ چونکی جانینی قورتارماق ائسته یئر هر کس، اونو هلاک اده جک. اَمّا کئم جانینی مندن اؤتری و ائنجئلدن* اؤتری آلدن ورسه، اونو قورتاراجاقدیر. ۳۶ انئسان اوچون نه خیریری وار کی، بوتون دونیائی قازانسین، لاکئن جانینی محو اتسئن. ۳۷ انئسان اؤز جانی عوضئنه نه وره بئلر؟ ۳۸ چونکی بو زئناکار و گوناھکار نسلئن ائچئنده، هر کس مندن و منئم سؤزلرئمدن اوتانسما، انئسان اوغلو دا آتائین عئزئتئنده موقیدس ملکئله گلدئی و اخت اوندان اوتاناجاق.»

۹ عئسا اونلار ددی: «دوغروسوئو سئزه دئریم، بورادا دورانلار آراسیندا بعضئسی وار کی، تارینین پادشاهلیغینین قودرتله گلمه سنئی گؤرمه یئنجه اولومو دادمایاجاقلار.»

عئسانین گؤرونوشو دیشئلئر

(متّا ۱۷: ۱-۱۳، لوقا ۹: ۲۸-۳۶)

۲ آلتی گوندن سونرا عئسا، پطروس، یعقوب و یوحئانی اؤزو ائله گؤتوردو و تک باشینا اونلاری اوجا بئر داغین اوستونه آپاردی و اونلارین گؤزلری قاباغیندا گؤرونوشو دیشئلدی. ۳ پالتارلاری پارلاق اولوب ائله آغاردی کی، یر اوزونده هچ یون آغاردان اونو یویوب بله آغاردا بئلمز. ۴ شاگئردلرله ائلیا ائله موسا دا گؤروندو. اونلار عئسا ائله صؤحبت ائدردئلر.

سوروشدولار: «نه اوچون بئر اونو چيخاردا بئلمه دئك؟»

۲۹ عئسا اونلار ددی: «بو جنس دوعادان باشقا هچ بئر يوللا چيخماز.»

۳۰ اورادان چيخيپ جئل بؤلگه سئندن كچدئلر. عئسا هچ كسئن بئلمه سئنى ائسته مئردى. ۳۱ چونكى شاگئردلرئنه تعلئم ورتب، اونلار ددی: «ائئسان اوغلو ائئسانلارين ائنه ورتله جك و اونلار اونو اؤلدوره جكلر و اؤلدورولمه سئندن اوچ گون سونرا دئرتله جك.» ۳۲ لاكن شاگئردلر بو سؤزو آنلاماديلار و اوندان سوروشماغا دا قورخدولار.

هاميدان لاپ بؤيوك كئمدئر؟

(متا ۱: ۱۸-۵، لوقا ۹: ۴۶-۴۸)

۳۳ اونلار كفرناحوما گلدئلر. اوه گئرنندن سونرا عئسا اونلاردان سوروشدو: «يولدا نه باره ده موباحئنه ادئردئنز؟» ۳۴ شاگئردلرئن هچ بئرئندن سس چيخمادى، چونكى يولدا هانسينين لاپ بؤيوك اولدوغو باره سئنده موباحئنه اتمئشدئلر. ۳۵ عئسا اوتوردو و او اونلكى شاگئردى يانينا چاغيريب اونلار ددی: «بئرئنجى اولماق ائسته ين هر كس، گرک هاميدان آخير اولسون و هاميا خندمت اتسئن.» ۳۶ و كئچئك بئر اوشاغى آليب، اورتادا دوردوردو و اونو قوجاقلاييب، اونلار ددی: ۳۷ «كئم بله كئچئك اوشاقلاردان بئرئنى منئم آديمين خاطئرئنه قبول اتسه، منى قبول ادئر و منى قبول ادن هر كس، منى يوخ، منى گؤنډرهنى قبول ادئر.»

۳۸ يوحنا عئسايا ددی: «اوستاد، بئر آدام گؤردوك كى، سئنن آديندا ناپاك روحلارى ائشه قووردو، آما سنه پيرو دئئل. اونون اوچون ده اونو بو ائشئن منع اتدئك.»

۳۹ آما عئسا اونا ددی: «اونا مانع اولمايئن. هچ كئم يوخدور كى، منئم آديمدا مؤجوزه ادئب، سونراسى دا منى يامانلاسين. ۴۰ بژه

۱۷ جاماعات آراسيئندان بئر كئشى جاواب وردى: «اوستاد، اوغلومو سئنن يانينا گئئرمئشم. ائچئنده دئلسئز بئر روح وار. ۱۸ اوشاغى هارادا توتسا، اونو يره چيرپير. اوشاق كؤپور، دئئسلرئنى قيجيردير و قورو يوب قالير. شاگئردلرئندن ائسته دئم كى، بو روحو اوندان ائشه قووسونلار، لاكن ائده بئلمه دئللر.»

۱۹ عئسا اونلار جاواب ورتب ددی: «اى ائمانسيز نئسل. نه واختا كئشى سئرئنه اولمالى يام؟ نه واختا كئشى سئزى دؤزملى يم؟ اونو منئم يانينا گئئرئن.»

۲۰ اونلار اوشاغى عئسانين يانينا گئئردلر. روح اونو گؤزر-گؤرمز، اوشاغى شئدئله اسدئرئب، يره چيرپدى. اوشاق يره ييخيليب اغيزى كؤپوكلئدى و دئئرله ئئردى.

۲۱ عئسا اوشاغيئن اتاسيئندان سوروشدو: «نه واخندان برى اونون باشينا بوائش گئب؟» اوشاغيئن اتاسى ددی: «اوشاقليرغيندان. ۲۲ روح اوشاغى هلاك اتمك اوچون اونو اوداسويا سالير. لاكن اگر بئر شى اده بئلئرسن، بژه يازيغي گئلسن. بژه ائمداد ات.»

۲۳ عئسا اونا ددی: «بئر شى اده بئلئرسن! ائمان گئئرن آداما هر شى مومكوندور.»

۲۴ اوشاغيئن اتاسى او آندا باغيريب ددی: «ائمان گئئرئم، منئم ائمانسيزليغيما ائمداد ات.»

۲۵ عئسا خالقين اونون يانينا قاچا-قاچا گلمه سئنى گؤرنده او ناپاك روحا آجيقلانيب ددی: «اى كار و دئلسئز روح، سنه امر ادئر اوندان ائشه چيخ و بئر داها اونا داخئل اولما.»

۲۶ روح باغيردى و چوخ عذاب ورتب، اوندان ائشه چيخدى و اوشاق اؤلوكئى يره قالدى، اله كى، چوخ آدام ددی: «او اؤلدو.» ۲۷ لاكن عئسا اوشاغيئن ئئنن توتوب اونو قالديردى و اوشاق دوروب داياندى. ۲۸ عئسا اوه گئرنن سونرا شاگئردلرى اوندان

ياخينلاشيب، اونو ائمتاحان اتمك اوچون سوروشدولار: «آيا كئشيئه ائجازه ورتلئب كي، آرواديني بوشاسين؟»

۳ عئسا جاواب ورتب اونلارا ددى: «موسا سئزه نه امر ادئب؟» ۴ ددئلر: «كئشيئه ائجازه ورتب كي، بوشانما كاغيدى يازيب آرواديني بوشاسين.»

۵ عئسا اونلارا ددى: «داش اوركلي اولدوغونوز اوچون موسا بله بئر امرى سئزه يازدى. ۶ لاکئن خئلقئتن باشلانئشيدان تارى اونلارى كئشى و آرواد ياراتدى. ۷ بو سببدن كئشى آتا-آناسيدان آيرىلاجاق و آروادينا ياپيشاجاق ۸ و ائكئسى بئر بدن اولاجاقلار، اله كي، آرتيق ائكى بدن يوخ، بئر بدن اولاجاقلار. ۹ اونون اوچون تارينين بئرلشدردئيني ائنسان آيرماسين.»

۱۰ اوده گئنه شاگئردلر بو بارهده اوندان سوأل سوروشدولار. ۱۱ عئسا اونلارا ددى: «هر كس آرواديني بوشايب اؤزگه بئر آروادلا وئلسه، آروادينين حاقيندا زئنا ادئر. ۱۲ آرواد دا اگر آرتئندن بوشانيب اؤزگه بئر كئشى ائله وئلسه، زئنا ادئر.»

كئچئك اوشاقلار و عئسا

(متا ۱۹: ۱۳-۱۵، لوقا ۱۸: ۱۵-۱۷)

۱۳ و كئچئك اوشاقلارى عئسانين يانينا گئئردئلر كي، اونلارى مسح اتسئن. لاکئن شاگئردلر اونلارا آجىقلانديلار. ۱۴ عئسا بونو گؤرنده قضبئلئب، اونلارا ددى: «قويون اوشاقلار يانينا گلئسنلر. اونلارا مانع اولمايئن. چونكى تارينين پادشاهليغي بونلار كئمتلرئندئر. ۱۵ دوغروسونو سئزه دئيرم، تارينين پادشاهليغيني بئر اوشاق كئمى قبول ائتمهين اونا گئره بئلمز.»

ضئد اولمايان بئزئم طرفداريميزدير. ۴۱ مسئحئئكى اولدوغونوز اوچون كئم سئزه منئم آديمين خاطئرى اوچون بئر بارداق سو ائچئرتسه، دوغروسونو سئزه دئيرم، اونون آجىرى اصلا آرادان گئتمهيه جك. ۴۲ منه ائمان گئئن بو اوشاقلاردان بئرئنى كئم گوناها باتيرسا، اونون اوچون داها ياخشى دير كي، بويوندا دئيرمان داشيني باغلاييب، دهئزه آتيلسين. ۴۳ اگر آئن سنى گوناها سالير، اونو كس. سنئن اوچون علئل حياتا گئرمك، ائكى الله جهئممه، او سؤنمهين اودا دوشمكدن داها ياخشى دير. ۴۴ اورايا كي، اونلارين قوردو اؤلمز، اودو دا سؤنمز. ۴۵ اگر آياغين سنى بودرده دئر، اونو كس. سنئن اوچون تك آياقلى حياتا گئرمك، ائكى آياقلى جهئممه دوشمكدن داها ياخشى دير. ۴۶ اورايا كي، اونلارين قوردو اؤلمز، اودو دا سؤنمز. ۴۷ اگر گؤزون سنى گوناها باتيرير، اونو چيخارت. سنئن اوچون تك گؤزلو تارينين پادشاهليغينا گئرمك، ائكى گؤزلو جهئممه دوشمكدن داها ياخشى دير. ۴۸ اورايا كي، اونلارين قوردو اؤلمز، اودو دا سؤنمز. ۴۹ چونكى هر كس اودلا دوزلاناچاق. ۵۰ دوز ياخشى شى دئر، لاکئن اگر دوز، دوزسوز اولسا، نجه اونو گئنه دوزلو اتمك اولار؟ ائچئنئزده دوز اولسون و آرانيزدا باريش.»

بوشانماق حاقيندا

(متا ۱۲: ۱۹-۱۲، لوقا ۱۶: ۱۸)

عئسا اورادان چيخيب يهودئيه بؤلگه سئنه، اوردون چاينينين او تايينا گلدى. جاماعات گئنه اونون يانينا ييغيلدى و او، نجه كي، عادتى ائدى، گئنه اونلارا تئلمم وردى. ۲ فرئستلر عئسايا

۲۷ عئسا اونلارا باخیب ددی: «ائسانلار اوچون بو قیری مومکوندور، لاکئن تاری اوچون یوخ. تاری اوچون هر شی مومکوندور.»

۲۸ پطروس اونا ددی: «بئر هر شی آتیپ، سنه پیرو اولدوق.»

۲۹ عئسا ددی: «دوغروسونو سئزه دیرم، اله بئر آدام یوخدور کی، منم اوچون و ائنجئلئن خااطری اوچون وئسنی، قارداشلارینی، باجیلارینی، آناسینی، آتاسینی، اوشاقلارینی، یا دا زمئرئنی آتمیش اولسون ۳۰ و ائندی، بو زاماندا، اذیتلرله یوز قات اولر، قارداشلار، باجیلار، آنالار و آتالار، اوشاقلار و زمئرلر، گلهجک زاماندا دا ابدی حیات آلماسین. ۳۱ لاکئن بئرئنجئرلئن چوخلاری آخیرینچی، و آخیرینچی لارین چوخلاری بئرئنجی اولاجاقلار.»

عئسا اولوب دئرئلهجه یئنی گئنه خبر وئر

(متا ۱۷: ۲۰-۱۹، لوقا ۱۸: ۳۱-۳۴)

۳۲ اونلار اورشلئمه گدن یولدا اثرهلی گدئرئدلر و عئسا اونلارین قاباغیندا گدئردی. شاگئردلر حیران قالمیشدیلار و اونون آرخاسیندان گدئرله قورخو دوشموشدو. عئسا گئنه او اونلارکی نفری یانینا چاغیریپ باشینا نه گلهجه بی بارهده دانیشماغا باشلادی:

۳۳ «باخین، اورشلئمه گدئرئک و انسان اوغلو باش کاهئنلر و دئن عالئمیری ائنه وئرلهجک. اونلار اونو اولومه محکوم ادب قیری یهودلره تسلیم ادهجکلر. ۳۴ و اونلار اونا ائستہزا ادب، توپورهجکلر و اونا شالاق ووروب اولدورهجکلر. و او، اوچ گون سونرا دئرئلهجک.»

۳۵ زیدی اوغللاری یعقوب و یوحنا عئسایا باخینلاشیپ، اونا دئدلر: «اوستاد، ائسته یئرئک سندن نه خواهش اتدئیئمیزی، سن بئرئم اوچون ادهسن.»

۱۶ و اوشاقلاری قوجاغینا آلیب، اللرنی اونلارین اوستونه قویدو و اونلار برکت وردی.

وارلی جاوان

(متا ۱۹: ۱۶-۳۰، لوقا ۱۸: ۱۸-۳۰)

۱۷ یولا پیچاندا بئری قاچا-قاچا عئسانین یانینا گلدی و اونون قاباغیندا دئر چؤکوب سوروشدو: «یاخشی اوستاد، ابدی حیاتی مراث آلماق اوچون نه اتمه لی یم؟»

۱۸ عئسا اونا ددی: «نه اوچون منه یاخشی دیرسن؟ تاریدان باشقا هچ کس یاخشی دئل. ۱۹ احکامی بئلئرسن: قتل اتمه، زئنا اتمه، اوغورلاما، بالانچی شاهئلک اتمه، هچ کئمی آلداتما، آتا و آنانا حؤرمات ات.»*

۲۰ او آدام عئسایا ددی: «اوستاد، بونلارین هامیسینی اوشاقلیغمدان رعایت اتمئشم.»

۲۱ عئسا اونا باخیب اونو سودی و اونا ددی: «سئن بئر شین آسکئکدئر. گئت نه یئن وارسا، سات، مؤحتاج آداملارا پایلا، گؤیده ثروتئن اولاجاق. سونرا گل منه پیرو اول.»

۲۲ آما او آدام بو سؤزو اشندن واخت پرئشان اولدو و قمگئن گتدی، چونکی چوخ مال-دؤولتی وار ائدی. ۲۳ عئسا اطرافینا باخیب شاگئردلرئنه ددی: «تارینین پادشاهلیغینا گئرمک وارلی آداملار اوچون نه قدر چتئندئر!»

۲۴ شاگئردلر اونون سؤزوندن حیران قالدیلار. آما عئسا اونلارا گئنه جاواب وئرئب ددی: «اوشاقلار، تارینین پادشاهلیغینا گئرمک نه قدر چتئندئر! ۲۵ دوه نئسن ائینه دشیئندن کچمه سی، وارلی بئر آدمین تارینین پادشاهلیغینا گئرمه سندن داها آساندیر.»

۲۶ اونلار داها چوخ تعجؤب اتدئلر و اونا دئدلر: «بس کئم نجات تاپا بئلر؟»

اولدوغونو اشدن واخت قیشقیریب ددی: «داوود اوغلو عئسا، منه رحمتن گلسن.»
 ۴۸ چوخ آدمالار اونا آجیقلا ندیلار و ساکت اولماغینی ائسته دئلر. آما او، داهای چوخ باغیریب ددی: «داوود اوغلو عئسا، منه رحمتن گلسن.»

۴۹ عئسا دایانیب ددی: «اونو چاغیرین.»
 اونلار کور آدمای چاغیریب دئلر: «اوزولمه قالخ، سنی چاغیریر.»

۵۰ بارتئماوس عباسینی اوستوندن آتدی و یردن سیچراییب عئسانین یانینا گلدی.
 ۵۱ عئسا اوندان سوروشدو: «نه ائسته یترسن کی، سنه ادم؟»

کور آدم اونا ددی: «اوستاد، گوزلرئم گنه گؤرسون.»

۵۲ عئسا اونا ددی: «گت، ائمانین سنه شفا وردی.»

او آندا کور آدمین گوزلری گورمه یه باشلادی و یولا دوشوب عئسانین دالینجا گتدی.

مسح اورشلئمه داخل اولور

(متا ۲۱: ۱۱-۱۹، لوقا ۱۹: ۲۸-۴۰،

یوحنا ۱۲: ۱۲-۱۹)

اورشلئمه یاخینلاشیب زیتون داغینین یانیندا اولان بیت فاجی و بیت عنیا یا یتشن زامان، عئسا شاگردلرئندن ائکسئنی گؤنڈرئب ۲ اونلارا بله ددی: «قاباغینیزداکی کنده گدئن. اورایا گئرنده اورادا باغلی دوران بئر سیپا گؤره جکسنئز کی، ائندئیه کئمی هچ کس اونا منئم یئب. اونو آچین و منئم یانیم گئشرئن. ۳ و اگر بشری سئزه دسه: "نه اوچون بونو ادرئسنئز؟" دئیرسنئز: "رئبن بونا احتیاجی وار و آئن اونو بورایا قایتاراجاق."»

۴ اونلار گتدئر و کوچده قاپنین یانیندا باغلی بئر سیپا تاپیب، اونو آجدیلار. ۵ اورادا

۳۶ عئسا اونلارا ددی: «سئزنن اوچون نه ائسته یترسنئز ادم؟»

۳۷ اونلار عئسایا دئلر: «ائجازه ور سنن جلالیندا بئرئئمز صاغیندا، بئرئئمز ده سولوندا اوتوراق.»

۳۸ عئسا اونلارا ددی: «نه ائسته دئئسنئز بئلمئرسنئز. منئم ائچه جه یئم پئیالان آیا سئز ائچه بئلرسنئز؟ و یا منئم تعمئد آلدیغیم تعمئده آیا سئز ده تعمئد آلا بئلرسنئز؟»
 ۳۹ دئلر: «اده بئرئک.»

عئسا اونلارا ددی: «ائچه جه یئم پئیالان ائچه جکسنئز و آلدیغیم تعمئده سئز ده تعمئد آلا جاقسنیز، ۴۰ لاکئن صاغیمدا یا دا سولومدا اوتورماغا ائجازه ورمک منئم ائلمده دئیل. بو یرلر او آدمالار اوچوندور کی، اونلار اوچون حاضیرلانیب.»

۴۱ بونو اشدن او اون شاگرد یعقوب و یوحنا قاضیلندلر. ۴۲ عئسا اونلاری یانینا چاغیریب ددی: «بئلرسنئز کی، قیزی بهودئلر آراسیندا حاکئم ساییلانلار، اونلارا حؤکم انلیق ادرلر و اونلارین ریئسلی اونلارا آخالیق سوررلر. ۴۳ آما سئزن آرانیزدا بله اولمالی دیر. آرانیزدا بؤیوک اولماق ائسته یین، گرک او بئرئلرنه خئدمت اتسن ۴۴ و آرانیزدا بئرئنجی اولماق ائسته یین، گرک هامینین نؤکری اولسون. ۴۵ چونکی حتا ائسان اوغلو دا، اونا خئدمت اولونماق اوچون گلمه دی. او گلدی کی، خئدمت اتسن و جانینی چوخ آدمالارین یولوندا فئدییه ورسئن.»

کور بارتئماوس

(متا ۲۹: ۲۰-۳۴، لوقا ۱۸: ۳۵-۴۳)

۴۶ اونلار آرتحایا گلدلر. عئسا شاگردلری و اونلارلا بؤیوک بئر جاماعاتلا آرتحادان چیخاندا، تئماوس اوغلو بارتئماوس آدیندا کور بئر یولچو یولون قیراغیندا اوتورموشدو. ۴۷ بارتئماوس اونون ناصئره لی عئسا

عئسا آل-ورچنلری معبدن اشئیه قووور

(متا ۲۱: ۱۲-۱۷، لوقا ۱۹: ۴۵-۴۸،

یوحنا ۱۲: ۲-۲۲)

۱۵ اورشلئمه گلدنلر. عئسا معبدہ گئردی و اورادا آلیش-ورئش ادنلری اشئیه قوودو. صرافلارین مئزلرنی و گؤیرچئن ساتانلارین چارپایالارینی چوئردی. ۱۶ و هچ کسی قویمادی کی، معبدئن حیطنئدن بئر شی کچئرتسن. ۱۷ و اونلارا تعلئم ورئب ددی: «مگر یازیلمايیب کی، "منئم اوئم بوتون مئلئر اوچون دوعا اوی چاغیر یاجاق؟!"* لاکنئ سئز، اونو اوغرولار یوواسینا دؤندرئبسئنئز.*» ۱۸ باش کاهنلر و دئن عالئلری بونو اشتئلئر و عئسانی هلاک اتمک اوچون بئر یول تاپماغا باشلا دیلار. چونکی اونندان قورخوردولار. اونا گؤره کی، بوتون خالق اونون تعلئلرئندن حیران قالمیشدی. ۱۹ آخشم اولاندا اونلار شهردن اشئیه چیخیدیلار. ۲۰ و گونون صاباحی انجئر آغاجینین یانیندان کچنده، اونو کؤکوندن قوروموش گؤردولر. ۲۱ پطروس عئسایا خاطیرلادیب ددی: «اوستاد باخ، لعنت اتدئئئن انجئر آغاجی قورویوب!» ۲۲ عئسا جاواب ورئب اونلارا ددی: «تارییا ائمانینیز اولسون! ۲۳ دوغروسونو سئزه دئیرم، هرکس بو داغا دسه: "قالخ، دهئزه اتیل!" و اوره یننده شوبهه اتمه یئب ددئئنئن اولاجاغینا ائنانسا، ددئی کئمی اولاجاق. ۲۴ بونون اوچون سئزه دئیرم، دوعا اتدئئنئن و ائسته دئئنئنز هر شیئن الہ ائندئدن آلدیغینیزا ائنانین و سئزن اوچون

دورانلاردان بعضئسی ددی: «نه ادئرسئنئز؟ سوپانی نه اوچون آچیرسینیز؟»

۶ شاگئردلر عئسانین ددئی کئمی اونلارا جاواب وردئلر و آداملار اونلاری بوراخیدیلار. ۷ سوپانی عئسانین یانینا گئئرئب، پالتارلارینی اونون اوستونه سالدیلار و عئسا اونا مئندی. ۸ چوخ آداملار پالتارلارینی، بعضئلری ده زمئلردن کسدئکلری آغاج بوداقلارینی یولا سردئلر. ۹ قاباقدا گدنلر و ارخادان گلنلر چیغیریب دئیرئلر:

«هوسانّا! * ربئن آدیندا گلن موبارک اولسون.*»

۱۰ آتامیز داوودون گلن پادشاهلیغی موبارک اولسون.

لاپ اوجالاردا، هوسانّا!»

۱۱ عئسا اورشلئمه گئئرئب معبدہ گندی و هر شی گؤزدن کچئرتدی. گچ اولدوغونا گؤره، او اونانکی شاگئردله بیت عنیایا گئدی.

میوه سئز انجئر آغاجی

(متا ۲۱: ۱۸-۱۹)

۱۲ و گونون صاباحی بیت عنیادان چیخیدیققلاری زامان، عئسا آجیققدی. ۱۳ اوزاقدا یارپاقلی بئر انجئر آغاجی گؤردو. آغاج اوستونده بئر شی تاپماق اومئدی ائله اونا یاخینلاشدی، اَمّا یانینا گلن واخت، یارپاقدان باشقا اوندا بئر شی تاپمادی، چونکی انجئر مؤوسومو دئیلدی. ۱۴ عئسا اونا ددی: «آرتیق سندن هچ کئم اصلا میوه یمه سئن.» و شاگئردلری بو سؤزو اشتئلئر.

۹:۱۱ آرامی دئلئنده هوسانّا کلمه سی «یالواریریق نجات ور» معناسیندادیر. لاکن سونلار بو سؤزدن حمد-ئنا اوچون ائستفاده اولونوردو.

۹:۱۱ مزمور ۲۵: ۲۵ و ۲۶

۱۷:۱۱ ایشعیا ۷:۵۶

۱۷:۱۱ ارمیا ۱۱:۷

باغی اکدی و اونون اطرافینا دووار چکدی. شئره اوچون بئر حووض قازیب، باغدا بئر بوج ده تئکدی و سونرا باغی باغبانلار ائجارهیه ورتب، سفره چیکدی. ۲ محصول زامانی باغبانلارین یانینا بئر قول گۆندردی کی، باغبانلاردان باغین محصولوندان آلسین. ۳ لاکئن باغبانلار اونو توتوب دؤیدولر و الی بوش قایتاردیلار. ۴ باغین صاحبی باغبانلارین یانینا آیری بئر قول گۆندردی. آما اونلار بو قولون باشینی یارالاییب، تحقشر اتدیلر. ۵ باغ صاحبی باشقا بئرینی ده گۆندردی. اونو دا اؤلدوردولر. داها بئر چوخ قول گۆندردی. اونلارین بعضسینی دؤیدولر، بعضسینی ده اؤلدوردولر. ۶ باغ صاحبینن سوگنلی بئر اوغلو وار ائدی. "اوغلوما حؤرمتم اده جکله" دیتب، آخیردا اونو باغبانلارین یانینا گۆندردی. ۷ لاکئن اونلار بئر بئرلرته ددیلر: "وارثت بودور. گلن بونو اؤلدورک و مراثت بئزه قالسین." ۸ اونو دا توتوب اؤلدوردولر و باغدان اشییه آتدیلار. ۹ ائسندی باغین صاحبی اونلار نه اده جک؟ گله جک، باغبانلاری هلاک ائتب، باغی اؤزگه آداملار و ره جک. ۱۰ مگر بو یازینی اوخوما ییسینین کی،

"بئالارین ردّ اتدیی داش،

بئنا کونجونون باش داشی اولدو.

۱۱ بو ربئن ائشی ائدی،

و گۆزلرئمزنن قاباغیندا عجایب

ائشدر!"*

۱۲ اونلار چالیشدیلار عئسانی بئر نحوله توتسونلار، چونکی باشا دوشدولر کی، بو مثلی اونلارین باره سئنده دیتر. لاکئن جاماعاتدان قورخدوقلاری اوچون اونو بوراخیب گتدیلر.

اولاجاق. ۲۵ دوغایا دوردوغونوز زامان، هر بئر آدامین ضئدئنه اوره یئئنئزده نه ساخلا ییسینین، باغیشلا یین کی، گۆیلرده اولان آتانیز دا سئزنن تقصیرلرئنئزی سئزه باغیشلا سین. ۲۶ اگر باغیشلامایا یسینین، گۆیلرده کی آتانیز دا سئزنن تقصیرلرئنئزی سئزه باغیشلامایا جاق.

عئسانین صلاحیتی

(متا ۲۱: ۲۳-۲۷، لوقا ۱۰: ۲۰-۸)

۲۷ اونلار گئنه اورشلئمه گلدیلر. عئسا معبدن حیطئنده گزنده، باش کاهنلر، دئن عالمیری و آغساقاللار یاخینلا شیب، ۲۸ اونا ددیلر: "نه صلاحیتله بو ائشلی ادئرسن؟ بونلاری اتمک اوچون بو صلاحیتی سنه کتم ورتب؟"

۲۹ عئسا اونلار ددی: "من ده سئزدن بئر سوال سوروشا جغام. منه جاواب ورتن، او واخت من ده سئزه دئیهرم کی، بو ائشلی نه صلاحیتله گؤرورم. ۳۰ یحیاین تعمئد ورمک صلاحیتی هارادان گلدی؟ گؤیدن، یوخسا انئسانلاردان؟ جاواب ورتن."

۳۱ اونلار آرالاریندا مصلحتله شئب ددیلر: "اگر دسک گؤیدن، دئیهر جک بس نه اوچون اونا انئنامدینیز؟ ۳۲ لاکئن اگر دسک؛ انئسانلاردان..." اونلار خالقدان قورخدولار، چونکی هامی یحیانی حقیقی بئر پیغمبر بئلدی. ۳۳ و عئسایا جاواب ورتب ددیلر: "بئلمئرئک. عئسا دا اونلار ددی: "من ده سئزه دمئریم کی، بو ائشلی نه صلاحیتله گؤرورم."

کترایه اوتورانلار مثلی

(متا ۲۱: ۳۳-۴۶، لوقا ۹: ۲۰-۱۹)

عئسا مثلرله اونلارلا دانیشماغا باشلادی: "بئر آدم اوزوم

۱۲

اوپونجوسو ده بله. ۲۲ او یدى قارداشین هچ بئرنندن نسل قالمادی. هامیدان سونرا آرواد دا اۆلدو. ۲۳ قیامت گونونده اونلار دئرنلنده، بو آرواد هانسینین آروادی اولاجاق؟ چونكى اونلارین یدئسی ده بو آروادا اۆلندی.»

۲۴ عئسا اونلارا ددی: «سئژن سهو اتدئینئژن سببی ده اله بودور، چونكى نه موقدس کتابی آناییرسینیز، نه ده تارینین قودرتئنی. اله دیل؟ ۲۵ چونكى اۆلورلدن دئرنلن واخت نه اوله نئرلر نه ده آره گدئرلر، آنجاق گۆیلر ده کی ملکلر کئمی اولورلار. ۲۶ لاکئن اۆلورلدن دئرنلمه مطلبئنه گلئنجه، مگر موسانین کتاییندا،

آلوانان بوتاهارده کی فصلده اوخوماییسینیز کی، تارى اونا دئیر: ”من اثراهمئن تاریسی، ائسحاقین تاریسی و یعقوبون تاریسی یام؟!“ ۲۷ او اۆلورلرن تاریسی یوخ، دئرنلرن تاریسی دیر. سئژ چوخ سهو ادئرسئنز.»

۲۸ دئن عالمئلرندن بئری یاخینلاشیب، اونلارین موباحئهلرئنه قولاق آسدى و عئسانین اونلارا یاخشى جاواب وردئینى اشدنده، عئسادان سوروشدو: «امرلرن لاپ بئرنجئسى هانسی دیر؟»

۲۹ عئسا جاواب وردی: «امرلرن لاپ بئرنجئسى بودور: ”اشئت ای ائسرائیل! رب تاریمیز واحددئر. ۳۰ و سن رب تارینی گرک بوتون اوره یئنله، بوتون جانینلا، بوتون فئکرئنه، و بوتون قووتئنله سیوهسن.“ ۳۱ ائکئنجی امر بودور: ”سن گرک قونشونو دا اۆزون کئمی سیوهسن.“ ۳۲ بونلاردان بؤیوک امر یوخدور.»

۳۲ دئن عالمئى عئسایا ددی: «چوخ گۆزل، اوستادا! دوغرو دئن کی، تارى واحددئر و اونا تاي یوخدور. ۳۳ و اونو بوتون اورکله، بوتون فهمله، و بوتون قووتله سومک، و

قیصره باج ورمک

(مئا ۲۲: ۱۵-۲۲، لوقا ۲۰: ۲۰-۲۶)

۱۳ سونرا فرئسنلردن و هئرو دچولاردان بعضئلرنئى عئسانین یانینا گۆندئرئلر کی، اونون اۆز سۆزو ائله اونو توراسالینلار. ۱۴ اونلار گئلب عئسایا دئیرلر: «اوستاد، بئلئرک کی، سن حقیقت سیون بئر آدامسان و هچ کسدن باکین یوخدور، چونكى آداملار آراسیندا فرق قویمادان تارینین یولونو اۆیردئرسن. قیصره باج ورمک آیا جائز دئر یا خیر؟ و رک یا ورمه ییک؟»

۱۵ عئسا اونلارین ائکی اوزلویونو بئلثب، اونلارا ددی: «منی نه او چون ائمتاحان ادئرسئنز؟ بئر دئنا گئئرئن گؤروم.»

۱۶ اونا بئر دئنا گئئرئلر. عئسا اونلارا ددی:

«بو صورت و بو یازی کئمندئر؟»
جاواب وردئرلر: «قیصرئن.»

۱۷ عئسا اونلارا ددی: «قیصرئنکئنى قیصره و تارینیکینی تاریا ورئن.»
اونلار اونا حیرتدن مات قالدیلار.

اۆلورلدن دئرنلمه حاقیندا سوال

(مئا ۲۲: ۲۳-۳۳، لوقا ۲۰: ۲۷-۴۰)

۱۸ «اۆلومدن سونرا دئرنلمه یوخدور» دئین صادوقئلر اونون یانینا گئلب سوروشدولار: ۱۹ «اوستاد، موسا بئزه یازیب کی، اگر بئرئنن قارداشی اۆلوب آروادی قالسا، لاکئن اوشاقلاری اولماسا، قارداشی اونون آروادینی آلیب، قارداشینا نسل یتئشدئرئن. ۲۰ یدى قارداش وار ائدی، بئرئنجئسى آرواد آلدی، اۆلدو. آما اۆزوندن اۆولاد قویمادی. ۲۱ ائکئنجی قارداش او آروادی آلدی و او دا اۆولادسیز اۆلدو.

گلب، ائکی قارا پول صانديغا آتدی. ۴۳ عئسا شاگتردلرئنی یانینا چاغیریب ددی: «دوغروسونو سئزه دېئرم، بو دول فاغیر آرواد صانديغا پول آتانلارین هامیسیندان چوخ آتدی. ۴۴ چونکی اونلارین هامیسی آرتیقلیقلاریندان آتدیلار، لاکئن بو آرواد کاسیلیغیندان بوتون وارینی، بوتون کچئنجه جک پولونو آتدی.»

گله جک باره ده

(متا ۱: ۲۴-۲۸، لوقا ۵: ۲۱-۲۴)

عئسا معبددن چیخاندا شاگتردلرئندن بئری اونا ددی: «اوستاد باخ! نه بؤیوک داشلار، نه عظمتلی عمارتلر!»

۲ عئسا اونا ددی: «بو بؤیوک عمارتلری گؤرورسن؟ اونلارین داشی، داش اوسته قالماپاجاق. هامیسی ییخیلاجاقدير.»

۳ عئسا، زیتون داغیندا، معبدن قباغیندا اوتورموشدو کی، بطروس، یعقوب، یوحنا، و آندریاس آیریجا اوندان سوروشدولار: ۴ «بئزه ده گؤرک بو ائشیر نه زامان اولاجاق؟ نه علامت وار کی، بئزه بونلارین عنقرئب تامام اولاجاغینی گؤرسدسن؟»

۵ عئسا دا اونلارلا دمهیه باشلادی: «دئقئتلی اولون کی، کئمه سئزی آزديرماسین. ۶ چوخ آداملار منم آدیما گله جکلر و «من اویام» دئیب، چوخ آداملاری آزديرماقلار. ۷ جنگلر و موحاربه لر خبرلرئنی ائشئتدئیننر زامان، اوره یئننر اوزولمه سنن. بونلارین اولماسی گرکدئر، آنجاق حله اخیر دئیل. ۸ چونکی مثکئت، مثکئت اوستونه و مملکت، مملکت اوستونه قالماقچاق. چوخ یرلرده زلزله لر اولاجاق، آجلیق دوشه جک، بونلار سانجی لارین باشلانیشی دیر. ۹ لاکئن سئز آییق اولون. سئزی محکمه لره وره جکلر، کئئسه لره

قونشونو دا اوزون کئمی سومک بوتون یانديرما هدئیه لر و قوربانلاردان افضلدئر.»

۳۴ عئسا اونون عاغیلی جاواب وردئینی گؤرنده اونا ددی: «سن تارینین پادشاهلیغیندان اوزاق دئیلسن.» داها هچ کئم اوندان بئر شی سوروشماغا جورعت اتمه دی.

مسئح کئمن اوغلودور؟

(متا ۲۲: ۴۱-۴۶، لوقا ۲۰: ۴۱-۴۴)

۳۵ عئسا معبدده تعلئم وئرب بله ددی: «دئن عالئمیری نهجه دئئرلر کی، مسئح داوودون اوغلودور؟ ۳۶ داوود اؤزو موقدس روحدان ائلهام آلیب ددی: «رب منتم ربئمه ددی:

دوشمنلرئنی آياقلارينين آلتینا سالاناجاق صاغیمدا اوتور.»*

۳۷ اگر داوود اؤزو اونا رب دئیر، یس نهجه اونون اوغلو اولور؟ اورادکی بؤیوک جاماعات عئسانین سؤزلرنه شادلیقلا قولاق آسیردی.

۳۸ عئسا تعلئمئرئنده اونلارلا بله ددی: «آییق اولون دئن عالئمئرئندن کی، اوزون پالتارلاردا گزمه یی، بازارلاردا سلام آلماغی، ۳۹ کئئسه لره باش کورسولری و ضیافتلرده یوخاری باشدا اوتورماغی چوخ سوئرلر، ۴۰ دول آروادلارین مال-مولکونه یئیه چیخیملار و رئیاکارلیقلاریندان دوعلاری اوزادیرلار! بو آداملارین جزاسی داها دا آغیر اولاجاق.»

دول آروادین هدئیه سی

(لوقا ۱: ۲۱-۴)

۴۱ عئسا خزئنه صانديغینین قباغیندا اوتوروب، خالقین نهجه خزئنه یه پول آتدیغینا باخیردی. بئر چوخ وارلی آداملار چوخ پول آتیردیلار. ۴۲ اونلاردان سونرا بئر دول آرواد

۲۳ آما سئز دئقتلى اولون! سئزه هر شىي اولجه دن خبر وردئم.

۲۴ ”لاكن او گونده، او موصبتدن سونرا، گونش قارالاجاق،

آي ائشيغيني ورمه يه جك.

۲۵ اولدوزلار گويدن دوشه جكلر،

و گويلرده اولان قودرتلر اسه جكلر.“*

۲۶ او زامان ائئسان اوغلونون بويوك عئزت و قودرتله بولدولاردا گلديئشنى گوره جكلر. ۲۷ ائئسان اوغلو او واخت ملكلرئنى گوندره جك و اوز سچدنكلرئنى دورد طرفدن، يرئن او جوندان گويون او جونا قدر، ييغاجاق.

۲۸ ائندى مثلى انجئر آغاجيندان اويره ئئن:

اونون بوداقلارى تزه لئئب يارپاقلارى چيخان زامان، يايين ياخين اولدوغونو آنلايريسينيز.

۲۹ الهجه سئز ده بو شيلرئن باش وردئشنى گورنده، بئللن كى، او ياخيندير، لاپ قايدادير. ۳۰ دوغروسونو سئزه دئئرم؛ بوتون بونلار باش ورمه دن بو نسل كچمه يه جك.

۳۱ دوغروسونو سئزه دئئرم؛ گوى و ير كچئب گده جك، لاكئن منئم سوزلرئم اصلا كچئب گتمه يه جك. ۳۲ آما او گونو و او ساعاتى نه گويده كى ملكلر بئلئر، نه ده اوغول اوزو.

آتادان باشقا هچ كنم بئلمئر. ۳۳ دئقتلى و اوياق اولون! چونكى او واختين نه زامان اولدوغونو بئلمئرئئنئز. ۳۴ بو، قوربته گدن بئر آدامين وضعئنه بنئر. اوئنن آيريلان واخت،

اوئنن ائختيارينى نؤكرلرئنه ورنئب، هره يه اوز ائشئننى تايشيردى و قاپيچى يا دا امر اتدى كى، اوياق قالسين. ۳۵ سئز ده اوياق قالين،

چونكى او صاحبتئنن نه واخت گله جه يئنى بئلمئرئئنئز. بئلمئرئئنئر آخشام گله جك و يا گجه ياريسى، خوروزلارين بانلادىغي واخت گله جك و يا سحر. ۳۶ يوخسا قفلتن گلئب،

دويوله جكسئنئز و منه گوره، سئز حؤكمدارلار و پادشاهلار قاباغيندا دوراجاسينيز كى، اونلار شهادت اولسون. ۱۰ اولجه خوش خبرئن بوتون مثلئرله يئتشمه سى گركدئر. ۱۱ سئزى توتوب تسلم ائدنكلرى زامان، نه دئيه جه يئئنئرئن باره سئنده ننگاران اولمايئن. او ساعاتدا سئزه نه ورنئلسه، اونو دئئن. چونكى دانئشان سئز يوخ، موقدس روحدور. ۱۲ قارداش قارداشى، و آتا اوولادى اوئومه وره جك. و اوولادلار آتا-آنانين ضئدئنه قالخيپ، اونلارى اولدوره جكلر. ۱۳ منئم آديما گوره هامى سئزدن نفرت اده جك. لاكئن آخيرا كنمى دايانان نجات تاپاجاق. ۱۴ دانيال پيغمبرئن يازديغي كنمى، وئرانه لئك گئئون ائيرنج شئن لايئق اولمايان يرده دوردوغونو گوردويونوز زامان،* يهودئيه ده اولانلار داغلار قاچسينلار. ۱۵ دامدا اولان آشاغى ائئب بئر شى گؤتورمك اوچون اوئنه گئرمه سئن. ۱۶ زمئده اولان عباسينى گؤتورمك اوچون دالى قايتماسين. ۱۷ واي او گونلرده بويلو و آمزنكى اولانلارين حالينا! ۱۸ دوعا ادئن كى، قاچماغينيز قيشا راستلاماسين. ۱۹ چونكى او گونلرده اله موصئبت اولاجاق كى، تارينين يارانديغي كائاتين باشلانئشيندان ائندئيه قدر اونون كنمى نه اولوب، نه ده اولاجاق. ۲۰ اگر رب او گونلرى قيسالتماسايدى، هچ بئر ائئسان خئلاص ولا بئلمزدي. آما سچدنئى سچئلئمئشرئن خاطرى اوچون او گونلرى قيسالئدى. ۲۱ اگر او زامان كئمه دسه: ”باخ، مستح بورادا.“ و يا ”باخ، اورادا!“، اونا ائئانمايئن. ۲۲ چونكى يالانچى مستح لر و يالانچى پيغمبرلر ظهور اده جكلر و اله علامتلر و مؤجوزهلر گؤرسده جكلر كى، مومكون اولسا، سچئلئمئشرى ده آزديرسينلار.

بونو اشدندنه سونئدئلر و يهودايا پول وعدهسى وردئلر. او دا موناسئب بئر فورصت آختاريردى كى، عئسانى اونلار ين ائنه ورسئن.

رَبَّنْ ضَيَّافَتِي

(متا ۲۶: ۱۷-۳۰، لوقا ۲۲: ۷-۲۳،

يوحنا ۱۳: ۲۱-۳۰)

۱۲ فطئر بايرامينين اولئنجى گونو كى، پاسخانين قوربان قوزوسو او گونده كسلردى، شاگئردلر عئسايا دئئلر: «پاسخا يمه يئنى هارادا يملك ائسته يئرسن؟ گدئب هارادا حاضيرلاياق؟»

۱۳ عئسا شاگئردلرئندن ائكئسنى گؤندرب اونلارا ددى: «شهره گدئن، سهنگله سو داشى يان بئر نفر سنزه راست گلر. اونون دالينجا گدئن. ۱۴ بو آدام هارايا گئرسه، او اوئن صاحئبئنه دئئن: "اوستاد دئئر: هارادادير او حاضيرلانان اوراق كى، شاگئردلرئمله بئر يرده پاسخا يمه يئنى اورادا ييئم؟" ۱۵ او دا سنزه بالاخانادا دؤشتمئش و حاضيرانمئش بئر اوراق گؤرسه در، پاسخا يمه يئنى اورادا حاضيرلايئن.»

۱۶ شاگئردلر چيخيپ، شهره گتئدلر و هر شىي اونلارا ددئىي كئمى تاپيب، پاسخا يمه يئنى حاضيرلاديلار. ۱۷ آخشام اولاندا عئسا اون ائكئكلرله گلدى. ۱۸ سوفره باشينا اوتوروب يملك يئينده، عئسا اونلارا ددى: «دوغروسونو سنزه دئئرم، سئزدن بئرى، منئمله سوفره باشيندا اوتورانلاردان بئرى، منه خيانت اده جك». ۱۹ شاگئردلر پرت اولدولار و بئربئر اوندان سوروشدولار: «يقتن كى، من دئيئم؟» ۲۰ عئسا اونلارا ددى: «او آدام اون ائكئكلردن

بئرى دئر، او كى، آئئنى منئمله اوزاديب، چؤره يئنى كاسايا باتيرير. ۲۱ چونكى ائئسان اوغلو اؤزو حاقئيندا يازيلمئش اولدوغو

سنزى يوخودا تاپار. ۳۷ سنزه دئئكلرئمى هر كسه دئئرم: اويلاق قالين.»

عئسانين اولومو ياخينلاشير

(متا ۱۰: ۲۶-۱۶، لوقا ۱: ۲۲-۶، يوحنا ۱۱: ۴۵-۵۳)

۱۴

پاسخا و فطئر بايرامينا ائكى گون قالمئشدى. باش كاهئنلر و دئن عالئملىرى عئسانى حئيله ائله توتوب اولدورمه سى باره ده بئر يول آختاريرديلا. ۲ آنجاق دئئردئلر: «بو ائش بايرام گونلرئنده اولماسين، يوخسا خالق آراسيندا اغئتشاش باش وئر.»

۳ عئسا بيت عنيادا، جوداملى شمعونون اوئنده، سوفره باشيندا اوتورموشدو كى، بئر آرواد مرمر قابدا جوخ باهالى خالئص سونبول ياغى گئئردى و قابى سينديريب، ياغى عئسانين باشينا توكدو. ۴ بعضئلرى گئئله نئب آرالاريندا دئئلر: «بو ياغ نه اوچون بله ائصراف اولوندو؟ ۵ چونكى بو ياغ اوچ يوز دئئردان* چوخ ساتيلىپ فاغيرلازا وئرئله بئلردى.» و آروادا دئئنه يه باشلاديلار.

۶ آما عئسا ددى: «اونولا ائشئنز اولماسين! نه اوچون اونو ائئجئئرسئنز؟ او، منه ياخشىليق اتدى. ۷ چونكى فاغيرلار دائم سئزن يانينيزاديلار و نه زامان ائستيه سئنز، اونلارا ياخشىليق اده بئلرسئنز. لاكئن من، دائم سئزن يانينيزدا دئيئم. ۸ آرواد ائئندن گلنى اتدى و باسديريلىماق اوچون منئم بدنئمى ائره لئدن ياغلادى. ۹ دوغروسونو سنزه دئئرم؛ بو خوش خبر دونيانين هاراسيندا موژده وئرئلسه، بو آروادين اتدئىي ائشئن ده ياد ادئله جك.»

۱۰ اون ائكى شاگئرددن بئرى، ائسكار يوتلو يهودا، باش كاهئنلرئن يانينا گتدى كى، عئسانى اونلارا تسلئم اتسئن. ۱۱ كاهئنلر

جستجوي باغيندا

(متا ۲۶: ۳۶-۴۶، لوقا ۲۲: ۳۹-۴۶)

۳۲ اونلار جستجوي آيندا بئر يره گلدنلر. عئسا شاگردلرته ددى: «سئز بورادا اوتورون، اله كي، من دوعا ادئم.» ۳۳ و پطروس، يعقوب، و يوحناي اؤزو ائله گؤتوردو. درئن سيخيتي و آلم عئسانين جانينا دوشدو. ۳۴ اونلارا ددى: «جانيم اولوم درجه سئنده كدرلي دئر. بورادا قالين و اوياق اولون.» ۳۵ و اؤزو بئر آز اثره لي گدئب يره دوشدو و دوعا ادئردى كي، اگر مومكوندور، او ساعات اوندان كچسن. ۳۶ و دئيردى: «آبا! * سئنه هر شى مومكوندور. بو پئثالانى مندن اوزاقلادير. لاكئن منم ائسته دئيتم يوخ، ستن ائسته دئيئن اولسون.»

۳۷ عئسا قايديب شاگردلري يوخودا تاپدى و پطروسا ددى: «شمعون ياتيسان؟ بئر ساعات اوياق قالا بئلمه دئن؟ ۳۸ اوياق قاليب دوعا ادئن كي، ائمتاحانا * دوشميه سئنئز. دوغرودان دا روح ائسته يئر، لاكئن بدن ضعيف دئر.» ۳۹ و گئنه گدئب دوعا اتدى و همن سؤزلري ددى. ۴۰ و گئلب گئنه ده اونلاري يوخولاميش تاپدى. چونكي گؤزلري آغيرلاشميشدى و اونا نه جاواب وره جكلرئي بئلمئردنلر.

۴۱ عئسا اوچونجو دفة گئلب، اونلارا ددى: «حله ده ياتيسينئز؟ حله ده ائستئراحت ادئرئسنئز؟ آرتيق بسدئر. واخت گلدى؛ باخ، ائنسان اوغلو گوناھكارلارين الفنه ورنئلئر. ۴۲ دورون گدك. باخين، منه خيانت ادن ياخينلاشير.»

كئمي گدئر، لاكئن واي او آدامين حالينا كي، ائنسان اوغلو اونون اله ائله تسلئم اولونورا او آدام آنادان اولماسايدى، اونا داها ياخشى اولاردى!

۲۲ يملك يئينده عئسا چؤره يي گؤتوروب شوكور اتدى و بؤلوب شاگردلره وردى و اونلارا ددى: «آلين، بو، منم بدنم دئر.»

۲۳ و بئر پئتيالا گؤتوردو و شوكور ادئب اونلارا وردى و هامى اوندان ائچدى. ۲۴ عئسا اونلارا ددى: «بو منم قانيمدير، عهدئن قاني كي، چوخ آداملار يولوندا توكوله جك. ۲۵ دوغروسونو سئزه دئيرم، اوزوم محصولوندا آرتيق ائچميه جه يم، او گونه قدر كئمي كي، تارينين پادشاهليغيندا تزه سئنى ائچئم.»

۲۶ و اونلار بئر ماهنى اوخوياندا سونرا زيتون داغينا گدئلر.

۲۷ عئسا اونلارا ددى: «هامينئز بودره يئب دوشه جكسئنئز. چونكي يازيليب؛ "چوباني ووراجاغام و قويونلار داغيلاجقلار." *

۲۸ آما من، دئرئلدن سونرا سئزدن قاباق جئلله گدجه يم.»

۲۹ لاكئن پطروس اونا ددى: «هامى بودره يئب دوشسه ده، من دوشميه جه يم.»

۳۰ عئسا پطروسا ددى: «دوغروسونو دئيرم؛ بو گون، اله بو گجه خوروز ائكي دفة بانلاماميش، سن منى اوچ دفة ائنكار اده جكسن.»

۳۱ آما پطروس داها آرتيق تاكئد ادئب ددى: «اگر سئنله بئرلئكده اولمك منه لازيم گلسه بله، سنى اصلا ائنكار اتمهرم.» آيري شاگردلر ده اله دئلر.

ضدئنه يالاندان شهادت ورتدئلر، آما بو شهادتلىر بئربئرى ائله راست گلمئردى. ۵۷ بعضئلىر قالىخېب عئسانين ضدئنه يالاندان شهادت ورتب دئيردئلر: ۵۸ «بئز اشتئدئك كى، دئيردى: "اللہ تئكئلمئش بو معبدى يىخېب، اللہ تئكئلمئش اؤزگه بئرنى اوچ گونده بئنا ادهرم."» ۵۹ لاکئن اونلار ين شهادتلىر بئربئرى ائله راست گلمئردى.

۶۰ باش كاهئن اورتادا آياغا قالىخېب، عئسادان سوروشدو: «هچ جاواب ورمئسن؟ بونلار ين سئن ضدئنه وردئكلرى شهادت نه دئر؟» ۶۱ آما عئسا سوكونت ادئب، اونون سواآلينا جاواب ورمهدى. باش كاهئن گئنه اوندان سوروشوب ددى: «آيا سن موتبارك تارينين اوغلو مستحسن؟»

۶۲ عئسا ددى: «منم. و سئز ائئسان اوغلونو گؤره جكسئئنز كى، قادئر اولانين صاغيندا اوتوروب بولودلار آراسيندا گلئر.» ۶۳ باش كاهئن پالتارينى جيريپ ددى: «داها شاهئدلره نه احتياجيميز وار؟ ۶۴ كوفرونو اشتئدئئز. سئز نه دئيرسئئز؟»

اونلار ين هاميسى عئسانى اولومه محكوم اتدئلر. ۶۵ و بعضئلىر اونون اوستونه توپورمهيه باشلاديلار. عئسانين گؤزلرئنى باغلاييب اونا يوموروق وورا-وورا دئيردئلر: «نئئلك ات!» و محافظئلر اونو توتوب ياناقلارينا شئله ووروردولار.

۶۶ پطروس آشاغيدا، حيطه ائكن، باش كاهئنن كئئرلئندن بئرى گلدى ۶۷ و پطروس اود يانيندا قيزيشان حالدا گؤرئنده، اونا دئقئله باخيپ ددى: «سن ده او ناصرهللى عئسا ائله ائدئن.»

۶۸ لاکئن پطروس ائئكار ادئب ددى: «سئن نه ددئئنى بئلمئرم و آنا ميرايم.» و چؤله، دالانا چيخدى. ۶۹ كئئز قيز اونو گئنه گؤروب، اورادا دورانلارا ددى: «بو آدم، اونلاردان بئرى دئر.» ۷۰ آما پطروس گئنه ده ائئكار اتدى. بئر آز

عئسا توتولور

(متا ۲۶: ۴۷-۵۶، لوقا ۲۲: ۴۷-۵۳،

يوحنا ۱۸: ۳-۱۲)

۴۳ عئسا، بو سؤزلرى دئين زامان، اونائكلردن بئرى اولان يهودا و اونولا بئرلئكدە، باش كاهئنلر، دئن عالئملرى و آغساقاللار طرفئندن گؤندئرئلمئش بؤيوك بئر دسته گلدى. اونلار قيلينجىلار و دينكلرله سئلاحلانمئشديلار. ۴۴ عئسانى تسلم ادن اونلارلا قرارلاشيپ دمئشدى: «كئمى اؤپسم، عئسا اودور. اونو توتون و احتياطلا آپارين.» ۴۵ يهودا، گلدئنى آندا عئسايا ياخيئلاشيپ «اوستاد» دئيه-دئيه اونو اؤپدو. ۴۶ اونلار عئسانى ياخالاييب توتدولار. ۴۷ لاکئن يانيندا دورانلاردان بئرى قيلينجى چكدى و باش كاهئنن قولونون قولاغينى ووروب كسدى. ۴۸ عئسا اونلارا ددى: «منى توتماق اوچون اله قيلنجلار و دينكلرله گلئبسئئنز كى، اله بئل اوغرو توتورسونوز؟! ۴۹ من هر گون معبدە تعلم ورنده يانينيزدا ائدئم، آما منى توتمادينيز. لاکئن قوى يازيلار يرئنه يئتئشئن.»

۵۰ شاگئردلرن هاميسى عئسانى قويوب قاچديلار. ۵۱ عئسانين دالينجا آنجاق چيلپاق بدننى كتان اؤرتويه سئمئش بئر جاوان گدئردى. اونلار اونو دا توتدولار. ۵۲ لاکئن او، كتان اؤرتوبو بوراخيب، چيلپاق قاچدى.

۵۳ عئسانى باش كاهئنن يانينا آپارديلار. بوتون باش كاهئنلر، آغساقاللار، و دئن عالئملرى اورايا ييغيلديلار. ۵۴ پطروس باش كاهئنن حيطئئنن ائچهرئسئنه قدر اوزاقدان عئسانين دالينجا گئدى و اورادا محافظئلرله اود يانيندا اوتوروب اؤزونو قيزيديردى.

۵۵ بو واخت، باش كاهئنلر و بوتون مجلسده اولانلار عئسانى اؤلدورمك اوچون اونون ضدئنه شهادت آختاريردیلار، لاکئن تاپميردیلار. ۵۶ گرچى بئر چوخلارى اونون

۱۱ لاکتن باش کاهنلر خالقی قیزیشدیردیلار کی، اونون عوضنه بارآبانی آزاد اتسئن. ۱۲ او واخت پئلاط گئنه اونلاردان سوروشدو: «بس یهودلرئن پادشاهی چاغیردیغینیز آداما نه ادم؟» ۱۳ اونلار تکرار چیغیردیلار: «چارمیخا چک،» ۱۴ پئلاط اونلارا ددی: «آخی او، نه پئس اتش گؤروب؟» ۱۵ اونلار داهای چوخ باغیردیلار: «اونو چارمیخا چک!»

۱۵ پئلاط خالقی راضی اتمک اوچون بارآبانی آزاد اتدی و عئسیایا شالاق ووردوراندان سونرا اونو چارمیخا چکلمهیه وردی. ۱۶ عسگرلر عئسانی سارایین انچئنه، «پرتورئیوم» دینلن یره آپاردیلار و فوجون هامیسینی بئر یره ییغیدیلار. ۱۷ اونا قیرمیزی شئتل گیدئردلر و تشکنداندان تاج هؤروب اونون باشینا قویدولار. ۱۸ و اونا سلام ورمهیه باشلایب دینردلر: «سلام، ای یهودلرئن پادشاهی!» ۱۹ قامیشلا عئسانین باشینا ووردولار، اوستونه توپوروردولر، و دئر چؤکوب اونا سجده ادئردلر. ۲۰ عسگرلر عئسانی اتسئنهز ادندن سونرا قیرمیزی شئتلی اونون اینشندن چیخاردیب اؤز پالتارینی گیدئردلر. و اونو چارمیخا چکلمک اوچون ایشیه چیخارتدیلار.

۲۱ شمعون آدیندا کرینلی بئر آدام شهرئن ایشیندن گلب اورادان کچئردی. شمعون ائسکندر و روفوسون آتاسی دیر. عسگرلر اونو مجبور اتدئر کی، عئسانین چارمیخینی داشیسین. ۲۲ عئسانی جولجوتا دینلن یره گتئردلر (ترجمه اولونسا، او یرئن آدی «کله یری» دمکدئر). ۲۳ او واخت اونا مورله* قاریشمیش شراب وردلر. لاکتن عئسا انچمه دی. ۲۴ اونو چارمیخا چکدئرلر

سونرا اورادا دورانلار پطروسا دئتلر: «جلئلی اولدوغون اوچون دوغروندان دا سن اونلاردان بئرسن.»

۱۷ لاکتن پطروس اؤزونه لعنت ادئب، آند انچمهیه باشلادی: «دئیئنئز او آدامی تانیمیرام.» ۱۸ او آندا خوروز ائکنجی دغه بانلادی. پطروس عئسانین اونا دئیی سؤزو خاطیرلادی کی، «خوروز ائکی دغه بانلامامیشدان، سن اوچ دغه منی ائتکار اده جکسن.» و هؤنکورهؤنکور آغلاماغا باشلادی.

پئلاطین محکمه سئنده

۱۵

سحر تزدن، باش کاهنلر، آغساقاللار، دئن عالئملری و بوتون سنهدرئن مصلحتلشدلر. اونلار عئسانی باغلایب آپاردیلار و پئلاط تسلم اتدئر. ۲ پئلاط اوندان سوروشدو: «ایا یهودلرئن پادشاهی سنسن؟» عئسا جاواب ورئب اونا ددی: «دئیئن کئمی دئر.» ۳ باش کاهنلر اونا چوخ شیلرده ائتتهام ووردولار. ۴ لاکتن پئلاط گئنه اوندان سوروشدو: «سن هچ جاواب ورمئرسن؟ باخ گؤر نه قدر سنئن ضئدنه شهادت ورئرلر.»

۵ آما عئسا حله ده جاواب ورمئردی، اله کی، پئلاط تعجب اتدی. ۶ پئلاط هر بایرامدا اوندان خواهش اتدئکلری محبوسو اونلارا عفو ادردی. ۷ بارآبآ آدی بئری وار ائدی کی، عوصیان وختی آدام اؤلدورن عوصیانچیلارلا بئرلنکده زنجیره وورولموشدو. ۸ خالق گلب پئلاطدان ائسته دئر کی، اونلارلا هر زامانکی کئمی اتسئن. ۹ پئلاط اونلارا جاواب ورئب ددی: «ائسته بئرسئنئز سئزن اوچون یهودلرئن پادشاهینی آزاد ادم؟» ۱۰ پئلاط بئلشردی کی، باش کاهنلر پاخیلیقدان عئسانی اونون ائنه ورئبلر.

بعضیسی بونو اشدندده دئتلر: «باخین، ائلیانی چاغیریر.» ۳۶ آرالاریندان بئری قاجیب، بئر سونگری سئکه به باتیردی و اونو بئر قامیشین اوجونا تاخیب عئسایا ائچئرتدی و ددی: «قویون گۆرک آیا ائلیا اونو اندئرمه گلئر؟» ۳۷ آما عئسا اوجا سسله باغیریب، جان وردی. ۳۸ او آندا معبدئن پرده سی یوخاریدان آشاغی یا قدر ییرتیلیب ائکی بؤلوندو. ۳۹ عئسانین قاباغیندا دوران یوز باشی، اونون بله قیشقیریب جان وردئیننی گۆرنده ددی: «دوغردان دا بو آدم، تارینین اوغلو ائدی.» ۴۰ اورادا باش ورنلره تاماشا ادن بعضی آروادلار دا وار ائدی. اونلارین آراسیندا مجدللی مریم، یوسابین و کئچنک یعقوبون آناسی مریم و سالومه ده دایانمیشدی. ۴۱ عئسا جئلده ائکن بو آروادلار اونون دالینجا گدئب، اونا خئدمت ادئرئتلر. عئسا ائله اورشلئمه گلئمش بئر چوخ آرواد دا اولوب-کچنلره تاماشا ادئرئتلر.

عئسانین تدفینی

(مقا ۲۷: ۵۷-۶، لوقا ۲۳: ۵۰-۵۶،

یوحنا ۱۹: ۳۸-۴۲)

۴۲ آرتیق آخشام اولموشدو. حاضیرلیق گونو، یعنی سبتدن بئر گون قاباق، ۴۳ آرئمتایلی یوسف گلدی و جسارتئنی بئر یره ییغیب پئلاطین یانینا گتدی و عئسانین جسدئنی ائسته دی. یوسف یهود مجلئشئن حؤرمتملی عوضولرئندن بئری ائدی و تارینین پادشاهلیغینی گۆزله یئردی. ۴۴ پئلاط عئسانین بله تر

و پالتارینی آرالاریندا پایلاشیب، کئمه نه چاتماسی اوچون پوشک آتدیلار. ۲۵ گونون اوچونجو ساعاتیندا* عئسانی چارمیخا چکدئلر. ۲۶ اونون تقصئری باشینین اوستونده یازیلیمیش ائدی: «یهودئلرئن پادشاهی.» ۲۷ اونونلا ائکی اوغرونو* دا چارمیخا چکدئلر، بئرئنی صاغ طرفئنده، او بئرئنی ده سول طرفئنده. ۲۸ و بله جه موقدس کئتابدا یازیلدیغی سؤز یرئنه یتئشدی کی، دئیر: «موجرئملرله ساییلدی.»* ۲۹ اورادان کچنلر عئسانی سؤیوردولر و باشلارینی تریه دئب دئیردئلر: «هی! معبدی ییخیب اوچ گونده تئکن، ۳۰ اؤزونو خئلاص ات. چارمیخدان آشاغی ان، ۳۱ باش کاهنلر و دئن عائلمری ده آرالاریندا اونو رئشخند ادئب دئیردئلر: «اؤزگه لری قورتاردی، لاکئن اؤزونو قورتارا بئلمئر. ۳۲ انسرائئلئن پادشاهی مسیح، قوی ائندی چارمیخدان دوشسون و بئر گۆروب اونا ائمان گئئرک.» عئسانین یانیندا چارمیخا چکئلنلر ده اونو سؤیوردولر.

عئسانین اؤلومو

(مقا ۲۷: ۲۵-۵۶، لوقا ۲۳: ۴۴-۴۹،

یوحنا ۱۹: ۲۸-۳۰)

۳۳ گونون آلتینجی ساعتی* بوتون اؤلکه به* قارانلیق دوشدو و ساعات دو قوزا* قدر داوام اتدی. ۳۴ دو قوزونجو ساعاتدا عئسا اوجا سسله باغیردی: «ائلوی، ائلوی، لا ما سبقته نی؟» ترجمه سی: «تاریم، تاریم! نه اوچون منی ترک اتدئن؟»* ۳۵ اورادا دورانلاردان

۲۵: ۱۵ مقصد صاباحین دو قوز ساعتی دیر.

۲۷: ۱۵ و یا «عوصیانچی»

۲۸: ۱۵ ائشعیا ۵۳: ۱۲

۳۳: ۱۵ ساعات گونورتا ۱۲

۳۳: ۱۵ و یا «بوتون یر اوزونه»

۳۳: ۱۵ ناهاردان سورا ساعات اوچ

۳۴: ۱۵ مزمور ۱: ۲۲

عئسا شاگردلرئنه گُورونور

۹ هفته نئن ائلك گونو سحر اركن، عئسا دئرئلندن سونرا اولجه اوزونو مجدल्ली مریمه گُورستدی. عئسا مریمدن یدى ناپاك روح قوموشدو. ۱۰ مریم گدئب عئسا ائله اولانلارا خبر وردی. اونلار یاس توتوب آغلايیردیلار. ۱۱ لاکئن عئسانین دئری اولوب اونا گُوروندیونو اشدئنده ائنانمادیلار.

۱۲ بو شیلردن سونرا، عئسا اونلاردان ائكئشه، آیری بئر صورتده كنده گدن واخت گُوروندو. ۱۳ بونلار قاییدیب شاگردلره خبر وردئلر، اما اونلار بونلاردا ائنانمادیلار. ۱۴ و اوندان سونرا عئسا اوزونو او اونبئر شاگردده، اونلار سوفره باشیندا اولاندا ظاهر ائدی و اونلاری ائمانسیزلیقلاری و داش اورکلی اولدوقلاری اوچون دانلادی. چونکی اونلار اونون اؤلوردن دئرئلندن سونرا اونو گُورنلرئن سؤزلرئنه ائنانمایشیدیلار.

۱۵ عئسا اونلارا ددی: «بوتون دونیا یا گدئن و ائنجلی* بوتون خالقا وعظ ائدن. ۱۶ ائمان گئئرئب تعمید اولونان نئجات تاپاجاق؛ لاکئن ائمان گئئرمه یین محکوم اولاجاقدير. ۱۷ بو علامتلر ائمان گئئرئلره گدهجک: منئم آدیملار ناپاك روحلاری قوواجاقلار. تزه دئللره دانیشاجاقلار. ۱۸ ائلانلاری آللری ائله توتاجاقلار. اؤلدورن زهر ده ائچسهر، اونلار زئیان یتئرمه یه جک. ناخوشلار اوستونه اللرئنی قوواجاقلار و اونلار صاغالاجاقلار.»

۱۹ بلهجه رب عئسا اونلارلا صُوحبت ادندن سونرا گُویه قالخدی و تارینین صاغیندا اوتوردو. ۲۰ شاگردلر ده گدئب، تارینین سؤزونو هر یرده یایدیلار. رب اونلارلا ائدی و کلامی آرخادان گلن علامتلره تصدیق ائدردی.

اولدویوندن تعجُوب ائدی و یوزباشینی یانینا چاغیریب اوندان سوروشدو: «چوخدان اؤلوب؟» ۲۵ و یوزباشیدان احوالاتی بئلندن سونرا عئسانین جسدئنی یوسفه باغیشلادی. ۲۶ یوسف ده کئان ساتین آلدی و عئسانین بدننی چارمیخدان آشاغی اندئرئب، کئانا بوکدو. اونو قایادا قازیلمیش بئر قبیره قویدو و قبئرئن آغزینا بئر داش دئئیرئلندلر. ۲۷ مجدल्ली مریم و یوسایین آناسی مریم اونون هارایا قویولدوغونو گُوروردلر.

عئسانین اؤلورلدن دئرئلمه سی

(متا ۱: ۲۸-۸، لوقا ۱: ۲۴-۱۲، یوحنا ۱: ۲۰-۱۰)

۱۶

سبَت گونو کچندن سونرا، مجدल्ली مریم، یعقوبون آناسی مریم، و سالومه عطئرلر ساتین آلدیلار کی، گدئب عئسانی عطئرله سنئلر. ۲ و هفته نئن ائلك گونونده، سحر چوخ ارکن، گونش دوغان واخت قبیره گلدئلر. ۳ و آزالاریندا دئیرئلر: «گُورهن قبئرئن آغزینداکی داشی بئرئم اوچون کئم دئئرله ده جک؟» ۴ لاکئن باشلارینی قالدیریب باخاندا، داشی بئر یانا دئئرئلنمئش گُوردلر. او داش چوخ بؤیوک بئر داش ائدی. ۵ قبیره گئردئلر و صاغ طرفده آغ پالتار گئینمئش بئر جاوانی اوتورموش گُورنده حیرت اتدئلر. ۶ جاوان اونلارا ددی: «حیرت اتمه یئن! سنز چارمیخا چکئلنمئش ناصئره لی عئسانی آختاریسینیز. او دئرئلئب، بورادا دئیل. باخین، اونو قویدوقلاری یر بورادیر. ۷ ائندی اونون شاگردلرئئن و پطروسون یانینا گدئن و اونلار دیشن کی، او سنزدن قاباق جئلله گدئر. ددئیی کئمی اونو اورادا گُوره جکسنئز.» ۸ اونلار قبئردن چیخیب قاجدیدلار، چونکی تئئرمه و حیرت اونلاری بوروموشدو. قورخلدوقلاریندان هچ کسه بئر شی دمه دئلر.